

קדוש ברוח חסידי

"אני פקיד של הקב"ה, הנספ לא שלי" של ר' שלום פישר ז"ל, איש העסקים החסידי ברמ"ח ושס"ה

אהבת הבריות של הרב שמחה הכהן קוק זצ"ל שקירבה רבים לתורה

אור שבעת הימים

בניית הכנסת של הבעל שם טוב היו שומעים כל שנה את הקולות והברקים מחדש התוועדות חג השבועות עם הרב חיים שלום דייטש

סידורו של הבעל שם טוב הקדוש נחשף לראשונה, 262 שנה אחרי הסתלקותו

סוד השמחה של חג השבועות אהרן רזאל • אורייתא אורייתא, בנייך שרים לך שיר אהבה חנה שלם

חשקיעים באמונה
השקעה מוגנת עם תשואה משמעותית

200,000 ₪ | ערבות חברה | לנכסי ההשקעה | השקעה למשך 3 שנים | נדל"נית בטוחה

חייגו 072-3951096

invest.bemuna.co.il

חג שבועות שמח!

המכללה

האקדמית חמדת
חוסן, אמונה, חינוך

קריית חינוך שדות נגב

זכות פרס ירושלים לאקדמיה לשנת תשפ"ב-2022

הביקורים באקדמית חמדת יפגישו אותך עם מגוון מסלולים

תואר שני M.Ed.

שנה אחת בקמפוס

בתוכניות:

- ניהול וארגון מערכות חינוך, מותאם לבתי ספר
- ניהול וארגון מערכות חינוך, מותאם לגני ילדים
- ניהול וארגון מערכות חינוך, מותאם להנחיה והדרכה
- תרבות יהודית ישראלית בזיקתה אל התנ"ך
- חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים/ מתמטיקה

תואר ראשון B.Ed.

יומיים בשבוע בקמפוס

בחוגים:

- מתמטיקה | מדעים | אנגלית | ספרות | מקרא
  - תושב"ע | הגיל הרך | חינוך מיוחד +
- הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה, כתיבה וחשבון

M.TEACH תואר שני ותעודת הוראה

בשנה

רכבת

אפשרות לשילוב
 מדרשה באקדמיה

תוכנית מצוינות
 רג"ב

אחת לחודש
 למידה מרחוק

החזר שכר
 לימוד ל-M.Ed.*

מערך מלגות
 נרחב

שנה ראשונה
 *B.Ed.-7 חנים

*B.Ed. - בכפוף לתקנון משרד הביטחון
 M.Ed. - בכפוף לתקנון משרד החינוך

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

*5280 למידע והרשמה חייגו אלינו

דואגים לבריאותכם 52 שבועות בשנה
עם מגוון שירותים ורופאים מומחים בפריסה רחבה

חג שבועות שמח!

לפרטים והצטרפות למכבי | 4535*

הצלת ארצנו, וכלת אני מציב גם לכם - לתרגל במשך
 21 יום תפילה על השונאים, במידה ויש כאלה אהתפיל
 עליהם שיזכו להפסיק את העוולות שהם עושים, וגם
 לדין ולראות אלו יש להם או ברכה הם זקוקים

עם מיכי יוספי

ולאויבים תהי תקווה

"ואם אינו עושה כך, רק שדוּחָה אוֹתָן - נַעֲשׂוּ חֲמִרִיּוֹת וְעַב יוֹתֵר, וְשׁוֹנְאִים אוֹתוֹ יוֹתֵר!"

חוסר ההבנה לגבי המקור של הבעיה, גורר התעבות של מציאות החטא. אם במקום להיזכר במקור הרוחני ולבטל את המחלוקת והשנאה, האדם מעצים את אש המחלוקת, הפגמים שלו נעשים חזקים ומעיקים עוד יותר.

מציקים מקצועיים

התורה הזאת הובאה בשם הבעל שם טוב על ידי תלמידו הגדול רבי יוסף מפולנאה, בעל ה'תולדות'. אחרי שהוא מביא את דברי רבו, הוא מפרש על פיהם את הסיפור על רבי מאיר ואשתו ברוריה, ביחס שהיה להם עם שכניהם הרעים.

הגמרא מספרת שלרבי מאיר היו שכנים בריונים שהציקו לו מאוד. כנראה שאת מלאכת ההצקה לרבי מאיר הם עשו במקצועיות רבה, עד כדי כך שהוא החליט להתפלל עליהם שימותו... לעומתו, ברוריה טענה כלפיו שבמקום להתפלל עליהם שימותו, הוא צריך להתפלל עליהם שייטיבו את דרכם. היא הפנתה את תשומת ליבו לפסוק בתהילים שאומר: "יתמו חטאים מן הארץ", שממנו ניתן ללמוד שמעשי החטא הם אלה שצריכים להיעלם, ולא האנשים החוטאים.

בעל ה'תולדות' מחבר לסיפור הזה עוד פסוק ממשלי: "גם ענוש לצדיק לא טוב", כלומר שהצדיק, למרות שהוא בעל יכולת להעניש, צריך להימנע מלהשתמש בה. הענישה היא בגדר 'לא טוב', והיא גם לא תביא את התוצאה המקווה. היא לא באמת פותרת את הבעיה, שדורשת פתרון שורשי יותר.

הבעל שם טוב מלמד אותנו שכל אחד מאתנו הוא צדיק. לכל אחד מאתנו יש מאורעות חיצוניים שהוא צריך להתמודד איתם, וכדי לנצח אנחנו עלולים להשתמש בענישה כלפי הגורם שנראה לנו חיצוני. הבעל שם טוב מגלה לנו שההתנגדות שנראית לנו כחיצונית אלינו, נבראה כתוצאה מהפגמים הרוחניים שלנו, וממילא הפתרון הוא בעבודה פנימית שבתוכנו. ייתכן שיש מי מקוראינו שיעורר התנגדות תאולוגית לדברים, וישאל האם הזולת לא אחראי על מעשיו. נראה לי, שגם בלי לפתור את כל השאלות, קריאת הכיוון שיש כאן היא חידוש חשוב שכדאי לעבוד אתו.

עצת הצדיקים

באופן אישי, כשלמדתי את התורה הזאת, הצעתי לעצמי, וכעת אני מציע גם לכם - לתרגל במשך 21 יום תפילה על השונאים, במידה ויש כאלה. להתפלל עליהם שיזכו להפסיק את העוולות שהם עושים, וגם לעיין ולראות לאיזו ישועה או ברכה הם זקוקים, ולבקש מה' שיזכו לה. זאת הצעה שכדאי לנסות. אמנם אנחנו לא אמורים לבחון את הקב"ה ולא את הבעל שם טוב, אבל אפשר ללכת עם התורה הזאת בכנות ולומר לה: "אני מנסה ללכת על פי עצת הצדיקים". כמובן, אם התרגיל לא יצליח אז נתלה את החיסרון בנו ולא בצדיקים או בתורתם. מצד שני, אם הצעה תפעל, נזכה להפתעה נפלאה ועצומה. לא רק שהשונא יתקן את העוולה שלו, אלא גם אנחנו נדע יותר לעומק מה אנחנו צריכים לתקן. התיקון של השונא החיצוני יפעל בתוכנו תיקון פנימי. הנס שאדם בתוך חייו הפרטיים רואה גילוי אלוקות, שעצת הצדיקים פועלת - יכול לשדרג את כל עבודת ה' שלנו.

מן הסתם תשאלו - 'למה 21 יום?' אז קודם כל תגידו תודה שלא דיברנו על 40 יום... אבל בכל אופן, מקובל לנו מהספרים הקדושים ששלושה שבועות, שלושה מחזורים של שבעה ימים, זוהי מידת זמן שמעניקה התייחסות רצינית לדבר שבו עוסקים.

חברים יקרים! ישרו לי לברך אתכם, שבזכות בעל ההילולא - ר' ישראל בן אליעזר, הבעל שם טוב הקדוש - תזכו לתיקון פנימי אמיתי, עד כדי הופעת התוצאות החיוביות גם כלפי חוץ. להתפלל על פי עצת הצדיקים, ולצפות לישועה. חג שמח ומבורך! לחיים!

שלום חברים! חג השבועות הבא עלינו לטובה, הוא הזדמנות נפלאה לעסוק בתורה של הבעל שם טוב הקדוש. כידוע, יום הפטירה של הבעל שם טוב חל בחג השבועות, כמו דוד המלך עליו השלום. ישנה תורה מעניינת של הבעל שם טוב, שבה הוא מדבר על הסיבה לכך שלאדם יש לפעמים שונאים ומציקים, והוא מסביר שמקור הבעיות הוא בפגימה שנעשתה בכוח הדיבור של האדם:

"כָּלֵל הָעוֹלָה: פִּי בָנֵי אָדָם הַשׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, כְּאוֹ עַל יְדֵי פִגְמֵי דְבוּרוֹ. לְכֹף צִרְיָהּ לְהַעֲלוֹתָהּ וּלְתַקְנָהּ, עַל יְדֵי דְבוּר הַתְּפִלָּה. לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם שִׁישׁוּבוּ וְיִתְקַנְּוּ."

החידוש הגדול הוא, שהיהודי עצמו, הוא המקור לאי הנעימות שלו עצמו. כאשר מישוהו מתנגד אלינו, הנטייה הראשונית שלנו היא לרצות להכניע אותו ולנצח במלחמה. הבעל שם טוב הולך בכיוון הפוך, ומלמד אותנו שאדם צריך לתקן את ירכיו - שנוצרו למעשה מפגם הדיבור שלו עצמו - על ידי דיבורי התפילה. יהודי שמתפלל על אויביו, מתקן למעשה את דיבוריו הנפולים, מעלה את חלקי נשמתו שנשבו בקליפות, וכתוצאה מכך מתגדלו חוזרים בתשובה. התפילה על אותם אנשים יכולה להיות בקשה עליהם שישפרו את דרכם ביחס שלהם אליו, אבל היא יכולה להיות אפילו באופן יותר מרחיק לכת - להתפלל בעבורם על מילוי חסרונותיהם. אפשר לעצור לרגע ולחשוב על מה שהאויבים זקוקים לו - בריאות, פרנסה או שידוכים, ולהתפלל למענם.

הבעל שם טוב הסביר גם את הצד השני, דהיינו, הנזק שנגרם כאשר אדם הולך אחרי נטיית הלב, ומתקומם להשיב מלחמה נגד שונאיו:

סדנאות ייחודיות ומעצימות לזוגות

בנהחיית אילן והילה יפרח
 כאו אלהים את המרחב הרוחני
 • כלים לתקשורת והקשבה •

1,490

לזוג

ימים שלישי-רביעי
 ה-1 אב | 2-3/08
 הרצאות • סדנאות
 • תרגול זוגי •

אפשרות נוספת לסדנת העמקה שלושה ימים
 בימים שני-רביעי כ"ו-כ"ח תמוז | 25-27/07

הסדנאות מתקיימות
 במרכז החינוכי רמות שפירא, בית מאיר
 לפרטים נוספים: 052-3882666
 m-liberman@ramotshapira.org.il | www.m-liberman.co.il

אביב בית השקעות מציג:

אשר more &

הכנס ה-3 להשקעות הוגנות והלכה

12.06.2022 | 8:30 בבוקר | הבורסה לניירות ערך

ההרשמה בעיצומה

ארז צדוק
מנכ"ל

- כיצד נזהה חברה הוגנת?
- מהו הממד ההלכתי בהשקעות?
- שוק המניות - סיכון גבוה או הזדמנות קניה?
- מתי מחירי הדיור יעצרו?
- פאנל: אתיקה בפוליטיקה
- בשורת ההשקעה ההוגנת והריווחית
- אביב בית השקעות החדש

הכנס ללא עלות ומותנה בהרשמה מראש בלבד.
כיבוד במקום

אביב
בית השקעות
מוסיפים ערך לכסף

077-2080790

www.aviv-funds.com

לפרטים ולהרשמה חפשו בגוגל

אביב ניהול קרנות 🔍 או בדוא"ל:

office@aviv-funds.com

ואת עולמך

חנה סלם

שיר אהבה

אורייתא אורייתא, בנייך שרים לך שיר אהבה.

האיש הפשוט החוזר מן השוק בסוף יום עמוס, ומניח את סליו הכבדים ונכנס לחדרו עמוס הספרים ומתיישב על כיסא מול המנורה, לרגע נדמה שאין אף אחד בעולם, רק הוא והגמרא.

ובעל הבית המפרנס את ביתו, שבכל מעשיו, בלכתו בדרך, בשכבו, בקומו, הוא חושב עליה, רק עליה דעתו.

ואב ובניו שנפגשים מדי ערב ללימוד משותף, כשכל בני הבית ישנים לומד האב, לומדים הבנים, רק הם שומעים את קול שירתם "אמר רב יהודה אמר רב..."

ושומר חומות העיר הנלחם בשניה, שיוכל להספיק בין שמירה לשמירה רק עוד דף אחד, רק עוד פסוק אחד.

ובר המצווה, שלא מכיר את השפה, אורח חייו רחוק ממנה כמזרח ממערב, לומד טעמיה, לומד ניגוני תיבותיה, מתכונן, לרגע אחד כשמעוטר בתפיליו הוא יהיה לה לחתן.

וזקנים שלא למדו קרוא וכתוב אך עומדים ביראה מלוא קומתם, לכבוד ספר תורה, לכבוד תלמיד חכם.

ונשות בית הכנסת הזקנות, להן מושב קבוע, שקשה להן ללכת, קשה העמידה, שלא יודעות את כל מילות התפילה אך עונות אמן בכל ליבן. נשים שעל קריאת התורה לא מוותרות ומקשטות את ספר התורה בתכשיטים ומטפחות.

וחבורת אנשים במלבושי כבוד לבושים, שהתכנסו במיוחד לכבוד בעל השמחה. אין זו בר מצווה, גם לא חתונה, הם התכנסו לסיום מסכת לכבודה של תורה.

'הדרן עלך תורה קדושה והדרן עלך, דעתן עלך ודעתך עלך, לא נתנשי מינך ולא נתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי' ואמהות קדושות בעבודה עמוסות שמוותרות על מותרות ועל תורת בעליהן ובניהן שומרות.

תורתם ככתר לראשן, כתר ירושלים של זהב.

ותלמידי החכמים אבות בחכמה ורכים בשנים,

השוקדים על דלתות חמדה גנוזה, מניחים חיי שעה ועוסקים בחיי עולם, שומרי ברית עולם.

ומלך מלכי המלכים שבשמוע קול בניו אהוביו אומר לפמליא דיליה שיחזו בבניו השוכחים צערם ועוסקים בשמחתו, שוכחים צערם ועוסקים בתורתו.

אמרי אורייתא, היש עוד עם כזה שעוסקים באהבה כה רבה בחדוותא דיליה?

אורייתא אורייתא, זהו סיפור אהבה.

בנייך שרים לך שיר אהבה.

אהרן רזאן

בתכנית: חיי צער

אף פעם לא הבנתי את שיטת ה'קירוב רחוקים' של המשנה... זה מה שמבטיחים? חיי צער? ככה משכנעים אחד עם קוקו וקעקוע להיות דתי?

כן הרב, מה הל"ז?

- עכשיו מקבלים.

ומתי רוקדים?

- חכה קצת, עוד כמה חודשים.

רק עוד כמה חודשים, בשמחת תורה, אנחנו ממש נרקוד עם התורה. כעת, בחג השבועות, השמחה היא אחרת.

משל מפורסם מספר על כפרי שקיבל הצעה להתחתן עם בת המלך... והיה אותו הכפרי תמה ואפילו קצת חשדן, מדוע זכה לכך. שמח עם כולם, אך בלבו מוטורד היה - שמא מוס יש בה ואין מגלים לו. אלא שטעה. המלך אכן בחר בו, ובת המלך - כלילת המעלות! אחר זמן נכנס למלך וביקש לחגוג שוב, והפעם בלב שלם... אלו הם הריקודים של שמחת תורה.

אם לדבוק בנמשל, בשבועות יורד אור חדש לעולם ואנחנו רק מביטים בו בעיניים בוהקות של כלה תחת החופה. זו נשימה עמוקה של השקט בחדר הייחוד. מפגש. לומדים אחד את השני.

ידידי חגי הלברטל, האמן מתקוע, כתב ב'תודות' בפתיחה של ספרו: "תודה לך ה' על אשתי. ההיכרות שלי עמה פירקה אותי לגורמים וחיברה אותי מחדש... כאשר כעת, אין בי דבר או תנועה שאינה מורכבת גם ממנה". אהבתי ושמרתי.

חיבור אמיתי יש בו יותר מאשר לקחת מלחם חשמלי ולחבר שתי נקודות... שבועות זה גם מלשון (טקס) השבעה. משהו גדול קורה, ולכן אנחנו כל כך מתרגשים.

למורה האגדי שלי לג'אז, ארני לורנס, היתה דרך מיוחדת לתת את הקצב בזמן שאלתרנו. במקום לדפוק בידו על השולחן, היה מתהלך בחדר, ספק רוקד, ולוחש שוב ושוב בזמן שניגנו: "If you do not enjoy it" - "אתה לא נהנה, אתה לא נהנה, כנראה שאתה טועה! אם ת'לא נהנה, זה לא מה שאני רוצה!"

למה נזכרתי בזה בערב מתן תורה?

יש לנו חברותא, לי ולאפרת, במסילת ישראלים, וסיימנו אותו השבוע, בפעם השלישית. התחלנו שוב, ואי אפשר שלא להתרגש ממשפט הפתיחה: "האדם לא נברא אלא להתענג על ה'". חיי תורה היא הדרך לשם.

תובנה קטנה שהייתה לי: "כך היא דרכה של תורה - פת במלח תאכל... וחיי צער תחיה...". אף פעם לא הבנתי את שיטת ה'קירוב רחוקים' של המשנה... זה מה שמבטיחים? חיי צער? ככה משכנעים אחד עם קוקו וקעקוע להיות דתי? "אחי, נרשמט כבר לסמינר? יש הרצאות עם טובי המרצים! הנושא: "חיי צער" (חזח)

אלא מה? התנא פונה אל מישהו שעוד לא שם... עבורו, מבחוקן, זה נראה כמו חיי צער. אבל מי שטועם, מי שזוכה, יודע שאלה חיים של הוד ואצילות. התנא רצה להיות כנה. "אחי, אני יודע שזה נראה כמו סבל... אבל אני מצייע לך: רק חמש דקות תנסה משהו חדש, אחר כך נדבר..."

חג שמח!

הרצוג
בברצוג תגורו בכפרי סטודנטים

אבל יש סיבות טובות יותר
לבחור דווקא בהרצוג

להרוויח שכר הוגן מהיום הראשון!

מסלול מהיר
לתארים
ראשון + שני
ב-4.5 שנים

רק אצלנו!
מלגת קיום
של 3,000 ₪
בתואר ראשון
לנשים-שנה א'

יום
פתוח
כ' בסיוון
(19.6)

מכללה ירושלים

איכות תורנית-אקדמית-חינוכית

סגל איכותי, יחס אישי באווירה תורנית

לפרטים ולהרשמה: תואר שני 02-6750715 | תואר ראשון 02-6750724/918

רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים | www.michlala.edu

ההר המעשן

הרב יצחק קפלן

והר סיני עשן פלו... ויעל עשנו פּעשן הפּעשן... שלוש פעמים רצופות מופיעה המילה עשן על הטיותיה, בתוך תיאור רזה יחסית, בן שלושה פסוקים בסך הכל, של מראה הר סיני בבוקר יום מתן תורה.

מה מסתתר מאחורי מסך העשן? פלא על גבי פלא: בורא העולם קורע לראשונה את המחיצה בין שמים וארץ ומתגלה בכבודו ובעצמו לפני בני ישראל, וזה כשלעצמו לא מספיק מרשים ללא ליווי של אי־אלו פעלולי פירוטכניקה?

אלא שלא עשן מלאכותי לפנינו, תוצר מכונת אפקטים כלשהי. האש והעשן כאן הם לב העניין. הם מרכז סיפורו של מעמד הר סיני, של מה שאירע בו ומה שלא אירע בו. סיפורו של ההתגלות החד־פעמית על פסגת ההר ומה שהתגלגל ממנה, עד לאחרית הימים.

גבולות קבע הקב"ה בעולמו. הא־להים בשמים ואתה על האָרץ. 'בשמים' מאי משמע, וכי יש מעלה ומטה לפניו? ולא מלוא כל הארץ כבודו? אין "מעלה" ו"מטה" לפני הבורא אלא לעניין גילוי והסתור. מעלה - אור, מטה - הסתר וכיוצא.

באור ובצל ברא הקב"ה את עולמו. בהתפשטות ובצמצום. ושיא הצמצום - עולמנו. היטב־היטב הסתיר הקב"ה את נוכחותו בו. זהו עולם המוחש, הממשות, החומר המכריז "אני קיים יען אני קיים". במאמרו של הבורא חוצצת בו מחיצה עבה בין הא־לוהי לבין החומרי, שומרת על הווייתו, על נפרדותו, על עצמאותו לכאורה.

לראשונה נפרץ הגבול במעמד הר סיני. הרכין הקב"ה שמים ושמי השמים אל מול ברואיו ופתח לפניו שבעה רקיעים, ועינינו ראו ולא זר. אבל אז תקע היובל תקיעה אחרונה, והאור הגדול נגזר כלעומת שבא. הצאן והבקר שבו לרעות וללחץ את העשב על ההר כאילו דבר לא אירע מעולם. הכל חוזל־ש עד אחרית הימים, אז ישוב ה' ויופיע בעולמנו כמלוא כבודו, ואף אז - עין בעין נראה. ומה בין גילוי ראשון לגילוי אחרון? אך זאת: העשן.

להרצוג תגיעו בהסעה

אבל יש סיבות טובות יותר
לבחור דווקא בהרצוג

בהרצוג הקפה בחינם

אבל יש סיבות טובות יותר
לבחור דווקא בהרצוג

"עשן הוא אוסף של חלקיקים וגזים הנישאים באוויר, אשר נפלטים כאשר חומר עובר בעירה" (ויקיפדיה). גז בישול, לשם משל, איננו מפיק עשן. הוא מומר באופן שלם ונקי לאנרגיה של אור וחום. עשן הוא פרי מפגש של האש עם חומר עב וגס, ואינו אלא תוצאת האיפול הבלתי שלם, הפירוק לא־עד־הסוף. העשן מספר על התנגדות החומר לכילוינו ולביטולו על ידי האש.

הופעת הבורא בתוך הבריאה כמוה כאש. היא מפרקת ביסודיות את אשליית החומר העצמאי, פורמת כל לבוש, כיסוי ומעטה, וחושפת את הא־לוהי המסתתר מאחוריו. וההר בער באש עד לב השמים! ההר - כולו עפר ואבנים - איננו חומר בעירה במובן הפיזיקלי. אבל האש הא־לוהית נאחזת באדמה עצמה, בחומר באשר הוא חומר, ומבקשת לכלות את קליפת הישות שלו.

יצאת
עם תעודת
רועה רוחני

ניתן
להצטרף
ללימוד בזום!
zoom

נכנסת
לקורס צורבא
רועה רוחני

גלאורן לונדון BSD

קורס 'רועה רוחני' מפי הרב אלגאזי שליט"א

מסלול לימוד 'רועה רוחני' הוא
קפיצת מדרגה ברוחניות
והזדמנות להעמיק את
ידיעותיך בהלכה

הקורס יתקיים בימי ראשון בין השעות 19:30 עד 21:00
(כולל ערבית) בבית צורבא מרבנן

מחזור רביעי הסתיים בהצלחה
מחזור חמישי ייפתח לאחר שבועות
משך הקורס כ-12 חודשים

חדש בעולם היהודי!

פרונטלי
זום +

גם אתה יכול לגשת למבחן
ברבנות הראשית לישראל

קורס איסור והיתר
הכנה למבחני הרבנות הראשית
לקראת 'יורה יורה'

מקיף, עיוני ומעמיק
מפי הרב אלגאזי שליט"א

יתקיים בגבעת שמואל
במשך כ- 18-22 חודשים
ייפתח בכ"א סיוון (20.6)

המריצים
הטובים בארץ

תעודה יוקרתית
ממכון צורבא מרבנן

המחיר
המשתלם ביותר

מערכת מקוננת
ואינטראקטיבית

סיכוסים בשיטת
הקוביות

אלדד זוהר:

לפרטים ולהרשמה:

www.tzurba.com

053-6964822

1-700-500-777

רבי שמחה, אהובנו קרובנו

הרב יהושע כ"ץ שליט"א, רב העיר מעלה
אדומים, נפרד מהרב שמחה הכהן קוק זצ"ל

עם היוודע שנשבה ארון הקודש, החלו העיניים דומעות על כי חסר העולם איש גדלות.

אמרו חכמינו: "כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן (את הדמעות) ומניחן בבית גנזיו" (שבת קה, ב), "והדבר הובא בשו"ע (יו"ד שדמ, א), לאמור שכך ראוי להיות! מה הוא "בית גנזיו"?

פירש המהרש"א: משמעות הענין שסופרן הקדוש ברוך הוא ומניחן בבית גנזיו - דמחשיב זאת בכלל יראת שמים; כי כך אמרו חז"ל: "אמר רבי חנינא משום רבי שמעון בן יוחי: אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים, שנאמר: יראת ה' היא אוצרו" (ברכות לג, ב).

כשנפטר אדם כשר והלב מבקש לככות, עצם ההרגשה שיש להוריד דמעות היא סימן להתעוררות יראת שמים. ואם השומע בוכה ממש, וככל שמוסיף ובוכה יותר ודמעות רבות ניגרות מעיניו, הקב"ה סופרן. הדמעות הן הוכחה שהבוכה הבין היטב שהעולם חסר אדם כשר והוא מיצר על כך, והרגשה כזאת נובעת מיראת שמים.

וכאשר נפטר "אדם" גדול, גברא רבה, איש מעלה כזה שהיה "כשר" למהדרין - יש לככות ללא הפוגות. ואף שנפטר בוקנה ושיבה, סוף סוף חסר העולם אותו אדם גדול.

ועל הרב שמחה הכהן קוק זצ"ל אפשר לומר שספק גדול אם יש דומה לו בדורנו, ועל כך בשורות הבאות.

עם הישמע השמועה אמרתי בליבי: כדאי לכתוב מיד דברים היוצאים מן הלב, עכשיו, עוד לפני ההלוויה. ואכן, את רוב הנכתב כאן כתבתי מיד, כשהדמעות ניגרות.

איש הגדלות, החסיד המיוחד - רבי שמחה הכהן - שאנו עסוקים בהספדו, כונה בביתנו תמיד - מתוך חיבה וקרבת לב - ר' שמחה, ללא תארים, וכך אכנהו במאמר זה.

הרב היה מחנך דגול מצעירותו. בתחילה בישיבת 'מרום ציון' בירושלים, ואחר כך כיהן שנים רבות כראש ישיבה תיכונית בנתניה והעמיד תלמידים הרבה.

לאחר פטירת אביו הגאון רבי רפאל הכהן קוק זצ"ל, אחיינו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל, נבחר ר' שמחה לרב בטבריה, תחת אביו; אך בטרם עבר לשרת שם בקודש, לפתע פתאום ארע אסון נורא: הזוג המופלא - אחיו הרה"ג רבי שלמה זצ"ל, ורעייתו הצדקת, אחותי הגדולה יהודית ע"ה - נהרגו בתאונת רכבת, בנר רביעי של חנוכה תשל"ב, עם שני ילדיהם: מנחם דן ונחמן נתן ע"ה, וגלגלה ההשגחה העליונה שר' שמחה ימלא את מקום אחיו כרב ואב"ד של העיר רחובות.

בכותרת המאמר הקדמתי - "אהובנו" לפני "קרובנו", ועל אף שהינו קרובי גם מכיוון נוסף - אחיה של הרבנית שרה תחי', אשת אחי הגדול והדגול, גברא רבה, מוה"ר יעקב כ"ץ שליט"א.

הסיבה לכך היא כי אהבתנו אליו אינה נובעת מהקרבה המשפחתית, אלא שכשם שאמרו חז"ל: "איזהו מכובד? המכבד את הבריות" - ובוודאי גם זה מתאים מאוד מאוד לנפטר הדגול! - כך ניתן לומר ברוח דברי חז"ל - אלו: איזהו אהוב? האוהב את הבריות. רעיון זה התגלה בכל עוצמתו בר' שמחה. הוא היה אוהב ברמה בלתי רגילה, וכך גם אוהב

על הבריות ברמה מיוחדת, במלא מובנן של המילים.

ציין הרב הראשי רבי דוד לאו שליט"א בהספדו בהלוויה, וגם פירט והרחיב ר' מתי דן מתלמידיו, שכאשר בירך ר' שמחה ברכת כהנים, שנוסח ברכתה: "אשר קידשנו בקדושתו של אהרן וציוונו לברך את עמו ישראל באהבה", המילה האחרונה נשמעה והדהדה - יוצאת מליבו של כהן גדול בקדושה ובטהרת לב של האוהב הגדול.

זוכרים אנו שקיים בגופו תמיד את מאמרי חז"ל: "הוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות"; "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". ראינו בעליל כיצד אהבתו את הבריות נותנת לו את היכולת לקרבן לתורה. יצוין שהצטיין באהבת הצעירים והילדים ונתן להם תשומת לב מיוחדת.

ומאהבת היחיד לאהבת הציבור: בערה ברב אהבת עם ישראל בכלל. וכבר נכתב אודות מלחמתו הנמרצת בכל לב כנגד הסכמי אוסלו וכנגד פיגועי ישובים, וכאש להבה לחם נגד פיגועי גוש קטיף.

ומעל כולם - אהבתו היוקדת לכל לומדי התורה, ולמעלה בקודש לנושאי דגלה: רבנים, ראשי ישיבות ומשפיעי תורה מכל החוגים.

יודע הכותב היטב את ייחודו כרב, וזאת מתוך הקרבה אליו בתחום זה. ר' שמחה היה רב לדוגמא מכל הבחינות; מנהיג רוחני, משפיע ומתקן בענייני הפרט והכלל. רב המעורה ומחובר לציבור ולכלל ישראל, לישיבות ולהתיישבות.

לא אוכל לכתוב בפרוטרוט על נושאים רבים וחשובים שמילאו את חייו, כגון: מוסדות התורה האדירים שהקים והחזיק; נסיעותיו

אתחלתא

תורה
שמאירה
דור

כנס אוהבי התורה ולומדיה בארץ ישראל

יום חמישי | י' בסיון | בנייני האומה, ירושלים | 17:00 מגוון שיעורים, 19:00 המעמד המרכזי

שמחה של לימוד תורה, כבוד לגדוליה והוקרה לעמליה

- במעמד רבני תורת הארץ הטובה -

הרב חיים שטיינר

הרב יעקב אריאל

הרב דוב ליאור

הרב חיים דרוקמן

הרב אליקים לבנון

הרב אורי כהן

הרב דוד חי כהן

הרב צפניה דדורי

הרב שמואל אליהו

הרב איתן איזמן

הרב יוסף אר'עזל

הרב יעקב שפירא

הרב אריה שטרן

הרב מרדכי שטרנברג

הרב איסר קלונסקי

הרב יעקב פילבר

הרב זלמן מלמד

* לפי סדר א-ב

- ובהשתתפות -

ראש העיר, משה ליאון

סגן ראש העיר, אריה קינג

מנהל אגף תרבות יהודית במשרד החינוך, הרב איתיאל בר לוי

בליווי מוזיקאלי של להקת מזמור שיר המודחבת, חיליק פרנק ויאיר כהן

האירוע מיועד לנשים וגברים בישיבה נפרדת

לפרטים והרשמה: tickchak.co.il/Haaretz_Hatova

האירוע ביזמת צעירי תורת הארץ הטובה

לחול" למען המוסדות, ולהשפעה תורנית בכלל; אהבתו לציון וירושלים; הקשר העמוק והפעיל עם ההתיישבות והמאחזים ופעילותו הענפה בנושאים אלו. על כל אלו אפשר לחבר חיבור מיוחד.

החלטתי להעלות פרטים שנתקלתי בהם באופן אישי, כזיכרונות אישיים שלי שיש ללמוד מהם ולאמצם, בבחינת "קנאת סופרים תרבה חכמה".

ר' שמחה היה כאח לנו. כך הרגשתי כלפיו תמיד. וזכרני כילד את ר' שמחה כבחור, וכבר אז בלטו בעיניי מאור פניו ועדינות נפשו. ולאורך כל השנים, בכל הזדמנות שפגשתי בו, היה נעים לי בקרבתו ודבריו החכימוני.

בתקופת היותי רב בקיבוץ חפץ חיים, שאינו רחוק מהעיר רחובות, הציע לי ר' שמחה שנלמד בחברותא פעם בשבוע במשך כל הבוקר. הוא אמר שהוא מעדיף ללמוד אצלי (כדי 'לברוח' בוקר אחד בשבוע מהעיר...), ולחילופין - פעם בשבוע אני אבוא לביתו. חברותא זו נמשכה כשנה. למדנו נושאים אחדים מהשורש בגמרא ואחר כך בפוסקים, בעניינים הלכתיים מגוונים. בדרך כלל היה הלימוד הכנה לשיעורים. עסקנו גם בפתרון בעיות מעשיות שעלו ברבנות.

הייתה זו תקופה נעימה מאד; התנהלותו בלימוד הייתה תמיד בענווה, ושמע אותי כחכם ממנו (למרות שהיה מבוגר ממני בכחמש עשרה שנה). תמיד התעניין ב'שימוש' שעשיתי בחסדי ה' אצל מרן הגרש"ז אוירבך זצ"ל.

כשנבחרנו לרבני העיר מעלה אדומים, עמיתי הרב מרדכי נגארי ואני, נסענו לפגישה משולשת, לקבל עצות טובות והדרכות מעשיות כיצד לנהל את הרבנות שלנו.

הייתה בכך תועלת עצומה! עד היום אני זוכר את רעיונותיו של הרב, שהיה לנו דוגמה חיה כיצד לנהל רבנות, מחד בענווה ומאידך ביד רמה. הרב דיבר על היחס לגבאים, בקשר לשיתוף בינינו, ועוד. יצאנו מצוידים ומחוזקים, היינו מוקסמים מאישיותו בכלל, שהלכה והתעלתה בעינינו, ומרב מוצלח שינק מהדורות הקודמים והינו מקובל ושייך לכל החוגים.

ראיתי את הרב עשרות פעמים במשך השנים - מרצה, נואם ומלמד, בהזדמנויות שונות ובקהלים שונים. תמיד היה מה לשמוע, והדברים ניתנו במתיקות ונעימות מיוחדת שמעטים ניחנו בה... לא פעם שמעתי דברים היוצאים מן הלב, לב טהור, פעמים השתתפות כנה בשמחה או להפך; פעמים בעיניי ציבור שלקחם ללב, ועורר עצמו ואחרים להתפלל.

הייתה שבת אחת מיוחדת בה התארחנו בבית הרב ורעייתו האצילה הרבנית נחמה שתחיה בבריאות איתנה. באותה שבת ראיתי הכנסת אורחים למופת והנהגות יפות של בית הרב; שקיעה בתורה וכובד ראש מלוות בשמחת חיים. הייתה זו שבת למען ההתיישבות שאורגנה על ידי רבני יש"ע שהתפרו לדרוש ולמסור שיעורים בענייני יישוב הארץ ומסביב לנושא זה. הרב הוא שיום והוא שניצח על הפעילות של אותה שבת, שהיו לה הדים בעיר רחובות וגלים בכל הארץ. אחרים למדו ועשו כן גם במקומות אחרים.

אספר כאן חוויה מיוחדת. השתתפתי פעמים

רבות בכינוסי רבנים (של 'אריאל') במקומות שונים בארץ, שנמשכו ימים אחדים, כולל שבת. עצם השתתפותו של ר' שמחה עם הרבנית נחמה תלחטור"א, נתנה מעמד מכובד וחס מיוחד לכינוס. תמיד נתן לו הרב דוד שפירא שליט"א מקום מיוחד בתכנית הכינוס, בדרשה או שיעור או שניהם, ולא רק כדי לכבדו, אלא משום שידע שכולם אוהבים ונהנים מדבריו. קשה לפרט יותר, וכאן אני מגיע לעיקר.

כשהכינוס נערך במקום שאין מחנכים בו לשמירת התורה והמצוות, כגון בכפר גלעדי לדוגמה, ר' שמחה יזם שהוא יבקר יחד עם עוד רבנים המתאימים ורוצים בכך בבתי הספר המקומיים, וידברו לפני התלמידים בכיתות השונות, כשהדבר תואם מראש עם ההנהלה (עזר לו בכך הרב דוד שפירא הנ"ל). הוא שכנע את הרבנים שחשב אותם לראויים ל'מבצע' כך: איך ייתכן שמבלים כאן כל כך הרבה רבנים חשובים, ולא ינצלו את המקום והשעה להביא את דבר ה' למקום. הדבר הצליח מאוד, הרבנים התקבלו בכבוד הראוי, והעיקר - הילדים והנוער האזינו והתעניינו.

זכורני שפעם, מתוך הפעמים שאני זוכר, אמר שכדאי לדבר גם עם הבוגרים יותר, ויום שבערב בו הם מתכנסים ומבלים ידבר לפנייהם ויביא דבר ה' באוזניהם. הייתי שותף בפעילות בבתי הספר, ובערב הנזכר הייתי רק נוכח. שמעתי את השאלות של החברה, בניס ובנות, ואת תשובותיו המחכימות שאמר בעזר ובנעימות. התקיים בו בלי ספק אז, כמו - מסתמא - באין סוף פעמים בחייו, הפסוק: "ישראל אשר בך אתפאר"; ומי יודע היכן נקלטו הזרועונים של יראת השמים שזרע.

מאז הרגשתי שלהליכותיו הנעימות, אהבת הבריות שלו ומאור הפנים, היו כוח משיכה לחבור אליו ולרצות בקרבתו, ומתוך כך היתה לו היכולת לקרב.

לא אמנע מלהזכיר שראיתי בעיניי ושמעתי ממנו באוזניי כיצד פעמים בערה בו קנאות מסוימת, והיה מעין "פנחס קנאה" על אירועים מסוימים, כגון: החלטות ממשלות נגד תורה, נגד התיישבות, ובהיודע לו על חוקים מעוותים הפוגעים ביהדות ובמוסר או על הנהגות לא ישרות, והיה ניכר שלקח את הדברים לעומק לבו הטהור. תינה על הצרה בקול וחשב מה הוא יוכל ומה יכולים אחרים לפעול ולעשות בנידון, והוא נרתם להפעילם.

הרבה אנשים הינם מבקרים ושחים מעומק לבם, אך מעטים הם שמתוך כך ניגשים לעשות ולפעול או להפעיל אחרים. ואם אינך יכול לעשות, לפחות תתפלל ממעמקי הלב. כך נהג הרב שאנו עוסקים בהספדו.

אסיים בשלוש זוטות מאירות ששמעתי ממנו, המאפיינות את אישיותו.

א. אומרים אנו בברכת התורה: "הערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפנינו וכו'", ומיד אחרי קטע זה ממשיכים באותה ברכה

"ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה". לכאורה יש כאן שני נושאים? ולא כן! לימדונו מנסחי הברכה שכאשר אנו משתוקקים שדברי תורה יהיו ערבים בפנינו, ומה עוד כזכורנו ואכן הינם ערבים בפנינו, הסיכויים גדלים שהצאצאים יגדלו בתורה ויהיו "יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה", וכך גם ביחס ל"צאצאי עמך בית ישראל".

ב. הוסיף ואמר על נוסח ברכת התורה: ילד וילדה רכים, שבקושי יודעים לברך, כבר אומרים בכל יום "ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה". בעודם קטנטנים כבר מחדירים לליבם שהם חוליה בשרשרת הדורות, ושהם שואפים שהם וצאצאיהם יהיו מחוברים בתורה, דבר שאינו קיים בשום אומה ולשון.

ג. היה אהוב עליו במיוחד קטע מתוך דברי הרמב"ם בספר המצוות עשה ג', בתוך מצות "אהבתו יתעלה". שמעתי את ר' שמחה משמיע אותו בהתלהבות כמה פעמים, וכל פעם ברגש מיוחד.

"... מצוה זו כוללת גם כן - שנדרוש ונקרא האנשים כולם לעבודתו יתעלה ולהאמין בו. וזה כי כשתאהב אדם, תשים לבך עליו ותשבחהו ותבקש האנשים לאהוב אותו, וזה על צד המשל."

כן כשתאהב האל באמת - כמה שהגיעה לך מהשגת אמיתות, הנה אתה בלא ספק תדרוש ותקרא הכופרים והסכלים לידעת האמת אשר ידעת אותה. ולשון ספרי ואהבת את ה' וכו' - אהבו על הבריות כאברהם אביך שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן. ר"ל כמו שאברהם בעבור שהיה אוהב השם כמו שהעיד הכתוב (ישעיהו מא) 'אברהם אוהבי', שהיה גם כן לגודל השגתו - דרש האנשים אל האמונה מחוזק אהבתו, כן אתה אהוב אותו עד שתדרוש האנשים אליו."

כשהביא דברים אלו היה מתבטא שיש להדביק את האחרים באהבתו.

יהיו הדברים לעילוי נשמתו בגן עדן, ויצטרפו להמון זכויותיו - שאין לשער.

המרכז הרוצני
מקום של מלחמה ופיתוח
התורה והמצוות

ENGLISH

בהרצוג קורסי האנגלית בחינם
ע"ד קבלת הפסוד וכלא הנבלה

אבל יש סיבות טובות יותר
לבחור דווקא בהרצוג

אפשר לבחור בהרצוג בגלל

קורסי חובה
באנגלית בחינם

מגורים
בכפרי סטודנטים

הסעות
בפריסה ארצית

קפה
בחינם

אבל יש סיבות טובות יותר
לבחור דווקא בהרצוג

לומדים חינוך במכללת הרצוג ונהנים מכל הפלוסים

יחס אישי וליויי אקדמי
לכול אורך שנת התואר

תוכניות להעצמה אישית
גם בשביל הנשמה

תעודות מקצועיות במגוון תחומים
הרחבת אפשרויות תעסוקה

המשך ישיר לתואר שני
בחמש שנים בלבד

תוכניות הכשרה ייחודיות
התנסות מעשית עשירה

מלגות ייחודיות
עד 28,000 ש"ח בשנה*

תואר בהרצוג
הרבה יותר מתואר

חוגי הלימוד בתואר הראשון: חינוך מיוחד | לשון עברית | אנגלית | ספרות | גאוגרפיה | אורחות | מתמטיקה | תושביע | מדעי המחשב | מדעי הטבע | היסטוריה | לימודי אי"י | תקשורת | תנ"ך | מחשבת ישראל
חוגי הלימוד בתואר השני: חינוך מיוחד | מתמטיקה | תושביע | תנ"ך | מחשבת ישראל | ניהול וארגון מערכות חינוך

לפרטים ולהרשמה חייגו: 02-9937337 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

שנה ראשונה חינם, מלגות שכ"ל ומלגות קיום* | מערך הסעות בפריסה ארצית
*ע"פ תנאי הזכאות

הג מתן תורה.

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

מה הסיפור של הביני הזה? נודניק, נקץ, המעצבן של העולם. רק שיתחפף מכאן לפני שהוא מקבל אחת לפנים.

האמת שהוא כבר רצה לחזור ללמוד, אבל יוחאי ופיני שישבו מאחוריו למדו בקולי קולות והוא לא הצליח להתרכז. בכנות? הוא לא התפלא בכלל, הרי אף פעם לא אכפת להם מאף אחד. רואים רק את עצמם אלה, לא מסוגלים לראות סנטימטר מעבר לאף.

וואי! עצבים! כל התכניות שלו על התמדה פשוט התנדפו.

אם לא היו בעולם כל כך הרבה אנשים מעצבנים ודפוקים הוא כבר מזמן היה מצליח, פשוט לא יאמן כמה גרועים יכולים אנשים בעולם להיות.

איזה תסכול! הוא פשוט לא יכול יותר!

הרב אהרון עבר לידו ממש במקרה וזיהה שזה שיושב עם ראש על השולחן לא ישן, אלא ממרר בכבי. נגיעה קלה בכתף הקפיצה אותו, הוא נרגע כשזיהה את הרב. לא הי' צריך יותר מחצי דקה שהוא יפרוק את מה שיושב לו על הלב.

"כמה אני רוצה להתמיד וזה פשוט לא מצליח לי, באמת אני כל כך רוצה להיות קשור לתורה וזה לא הולך לי. אבל זה באמת לא באשמתי הפעם, כולם מסכיבים כל הזמן מפריעים לי, אחד בטלן, אחד מופרע, אחד טיפש, אחד פרויט וכולם ביחד פשוט הורסים לי את הקשר לתורה."

הרב אהרון הניח יד אוהדת על הכתף שלו ואמר:

"תקשיב טוב יקירי, התורה היא הכלה שלנו, של כלל ישראל ושל כל יהודי.

תגיד, היית רוצה להתחתן עם אישה כזו, שיש לה את כל התכונות האלה שהזכרת? ברור שלא. עכשיו תחזיק ראש טוב טוב. לכל יהודי יש אות בתורה, וכל פגם שאתה רואה ביהודי זה בעצם פגם שאתה רואה בתורה.

עם כל היהודים הפגומים שאתה רואה מסביבי, לא פלא שאתה לא מצליח לאהוב באמת את התורה. אם אתה רוצה להתמיד, תתחיל להסתכל על היהודים שסביבך בעין טובה, תראה כמה שהם טובים. אחר כך תגלה שכשאיך כל כך הרבה פגמים, אתה גם אוהב מאוד את הכלה.

הקשר לתורה עובר דרך הקשר שלנו עם יהודי אחר."

איזו התרגשות המילים האלו עוררו בו תמיד.

כמה הוא חלם להיות מתמיד, שהתורה תהי' ספוגה בו.

שהוא והספר יהיו אחד ממש, לדבוק בתורה כאילו חייו תלויים בה.

לא כאילו, באמת.

רק בעיה אחת הייתה. הוא פשוט לא הצליח.

תבינו, זה לא שהיו לו בעיות קשב וריכוז, גם לא קשיי הבנה. האי-יציבות שלו היה מעל הממוצע והריכוז שלו היה מעולה. רק להתמיד בתורה הוא לא הצליח.

אבל השנה זה יהי' אחרת, בשבועות הוזה הוא החליט לצאת לדרך חדשה. כלילה הוזה הוא ילמד בלי להפסיק אפילו לרגע, ככה הוא פשוט יקבע עובדות בשטח.

ואתם יכולים לסמוך עליו, כשהוא החליט החלטות נחושות הוא לא ויתר, ולא נתן לשום דבר לעצור אותו.

מסתבר שמה שנחמד בתיאוריה לא תמיד מצליח במציאות.

איך שהוא נכנס לבית המדרש הוא ראה את חגי, מכולם דווקא את חגי הוא היה צריך לפגוש. זה לא שיש לו משהו אישי נגד חגי, אבל כולם יודעים שחגי הוא הבטלן של הישיבה. אם הוא עובר דרך חגי חצי שעה הולכת בלי למצמץ, צריך לדאוג שחגי פשוט לא יראה אותו. הוא עקף את חגי בעדינות והתיישב על ספסל בשקט, נאנח אנתח ורווחה.

איזו טעות, איך הוא לא ראה את משה יושב כאן? נכון שמהם מחייך תמיד, אבל אין התאמה אצלו בין גודל החיוך לכמות השכל. בקיצור, טמבל גמור, פשוט טיפש. אם הוא לא יתחמק משה עוד יתחיל לשאול אותו שאלות לא קשורות. הוא הנהיג למשה עם הראש ועבר באלגנטיות לספסל אחר.

חצי שעה הוא כבר לומד די רצוף, רק גיא, אורן וגילי עברו לידו, אבל הם באמת לא שווים התייחסות. אלה ילדים שההורים שלו קוראים להם ילדי רחוב, פושטקים. הוא פשוט חושב שהם ערסים, בטח ישבו על נרגילה עד עכשיו. איכס.

אחרי חצי שעה נעמד לידו ביני. אוף,

רק לא לטבוע בים האקדמיה

הרב משה שחור

ר"מ שיעור ה' ישיבת ההסדר שדרות חבר בצעירי רבני תורת הארץ הטובה

"הרב אמרת לנו בשיעור בישיבה שבזמן הלימוד האקדמי באוניברסיטה חשוב שנתמיד לפחות בארבעים דקות לימוד דף יומי- או חשבתי שאתה מגזים היום אני אומר 'הלוואי והיו לי כמה דקות ללימוד חומש שניים מקרא ואחד תרגום', ועוד דבר, תדע לך הרב שלולא אשתי הצדיקה, אני לא יודע איפה הייתי היום מבחינה דתית".

זו שיחה אמיתית שהיתה לי עם תלמיד בוגר הישיבה, ששפך את ליבו בשבת בוגרים בישיבה שהתקיימה לפני כמה שבועות.

אמנם הבעיה הזו מוכרת, אך הנתונים מראים לנו שאנחנו הולכים ונשחקים רוחנית בזמן הרב שבו אנחנו מבילים בשנות הלימוד האקדמי, באוניברסיטאות ובמכללות. והדבר הזה חוצה קהלים במגזר הדתי.

מיטב בנינו השוקדים על תלמודם בשנות הישיבה, פונים באחת לעולם אחר, והוא קר ומנוכר לכל דבר שבקדושה. ועל כן בכל התחומים אנחנו מצויים במערכה אישית רוחנית שקשה מאד לעמוד בה ללא כלים אישיים וציבוריים מתאימים. זהו אתגר של ממש.

הזהות האישית והשיוך הציבורי הולך ונשחק כשאתה בקמפוס של אלפי אנשים שהרוח הנושבת מכל עבר היא רוח פרוגרסיבית חריפה, וההתנהלות שם, איך לומר, לא בדיוק ברוח אבותינו ואמותינו צנועי הדרך ונוחי העדן.

כל מי שהוא בעל אחריות ציבורית ומבט עומק על תהליכים יכול להבין שכאן ברחבי הקמפוסים מצויה נקודת שבר וזירת מאבק איתנים על ליבם של בנינו, בין "רוח ישראל" ל"רוח כל-אורחה", ולקרב הזה יוצאים בנינו ללא מודיעין מתאים, באי הבנה ואי ידיעה עד כמה קשה ההתמודדות, ולצערי בעיקר בלא כלים מתאימים לצליחת אתגר תורני זה.

אשרינו שיש לנו רבנים זקנים, רבותינו רבני "תורת הארץ הטובה" שבמהלך השנה האחרונה ישבו ונתנו דעתם על הבעיה, והיא בעיה חמורה וקשה.

אני לא מתיימר לומר שיש פתרון קסם, אך כל התקדמות מתחילה בויהי הבעיה וחתירה לפתרונה.

וכך לשמחנתנו, במהלך השנים האחרונות הולכת ומתפתחת יוזמת "בתי מדרש תורניים באקדמיה" המלווים רוחנית אישית את משתתפיהם, בנים או בנות, ומגבים גם במלגת קיום המעודדת את הצטרפותם של רבים. במקביל ישנה התחלה של מגמה להכשרות מקצועיות במסגרות תורניות ההולכות וקמות להן.

בכנס "אתחלתא - תורה שמאירה דור" מיוזמתם של רבותינו רבני תורת הארץ הטובה שיתקיים ביום חמישי הבא בבנייני האומה בירושלים, יתקיימו שיעורי התורה רבים, וביניהם יתקיים גם מושב מיוחד לתלמידי שיעורים ד'-ה' בישיבות, שיעסוק בהעלאת המודעות עבורם ובמתן כלים להכנה תורנית לשנות האקדמיה. במקביל יתקיים מפגש חשוב ומיוחד של כלל ראשי ישיבות עם רבותינו הגדולים ועם מנהלי מסגרות העוסקות בליווי תורני באקדמיה ויוצגו מקצת מכיווני הטיפול הציבורי בשימור הצביון התורני.

מדרשת יפו
תורה שמצמיחה חיים

תלפיות
המכללה האקדמית לחינוך בחולון

אשרד

**וְהוּא
יִפְתַּח לְבָנוּ
בְּתוֹרָתוֹ**

**תורה של חיים במדרשת יפו
בשילוב תעודת הוראה ותואר בחינוך במכללת תלפיות**

**מדרשת יפו
ממשיכות את התורה לחיים!**

ליווי
אישי

תורה
מגדלת

לימוד בחברה
משמעותית

יומיים לימודים
בשבוע

אפשרות לשילוב
עם 'נכר'
מדרשה יפו

מלגות ייחודיות
למשתתפות
בתוכנית

לגדול ולגדל

לפרטים : 03-5128559 | 050-5743179 ליאת

פתוח רק בשבילך!

בואי למפגש אישי
אחד על אחד

פרונטלי בקמפוס או זום

rishum@talpiot.ac.il

www.talpiot.ac.il

מרכז ייעוץ והרשמה:

1-800-071-500

03-512-8559

תואר ראשון בחינוך (B.Ed.)

במסלולים: • הגיל הרך • חינוך מיוחד
• אמנות • ביה"ס יסודי ועל יסודי

בהתמחויות: • תנ"ך • תושב"ע • ספרות • לשון
• מדעי הטבע • מתמטיקה • אנגלית

לימודים
משולבים מהבית
ומהקמפוס

מעל 90% מבוגרות המכללה
משתלבות במערכת החינוך
בתפקידי הוראה וניהול.

**טאבלט מתנה
לכל נרשמת!***

*בהתאם לתקנון

**אפשרות לשילוב לימודים
במדרשת אביב ובמדרשת יפו**

מסלול מצטיינות - תכנית רג"ב

תלפיות

המכללה האקדמית לחינוך בחולון

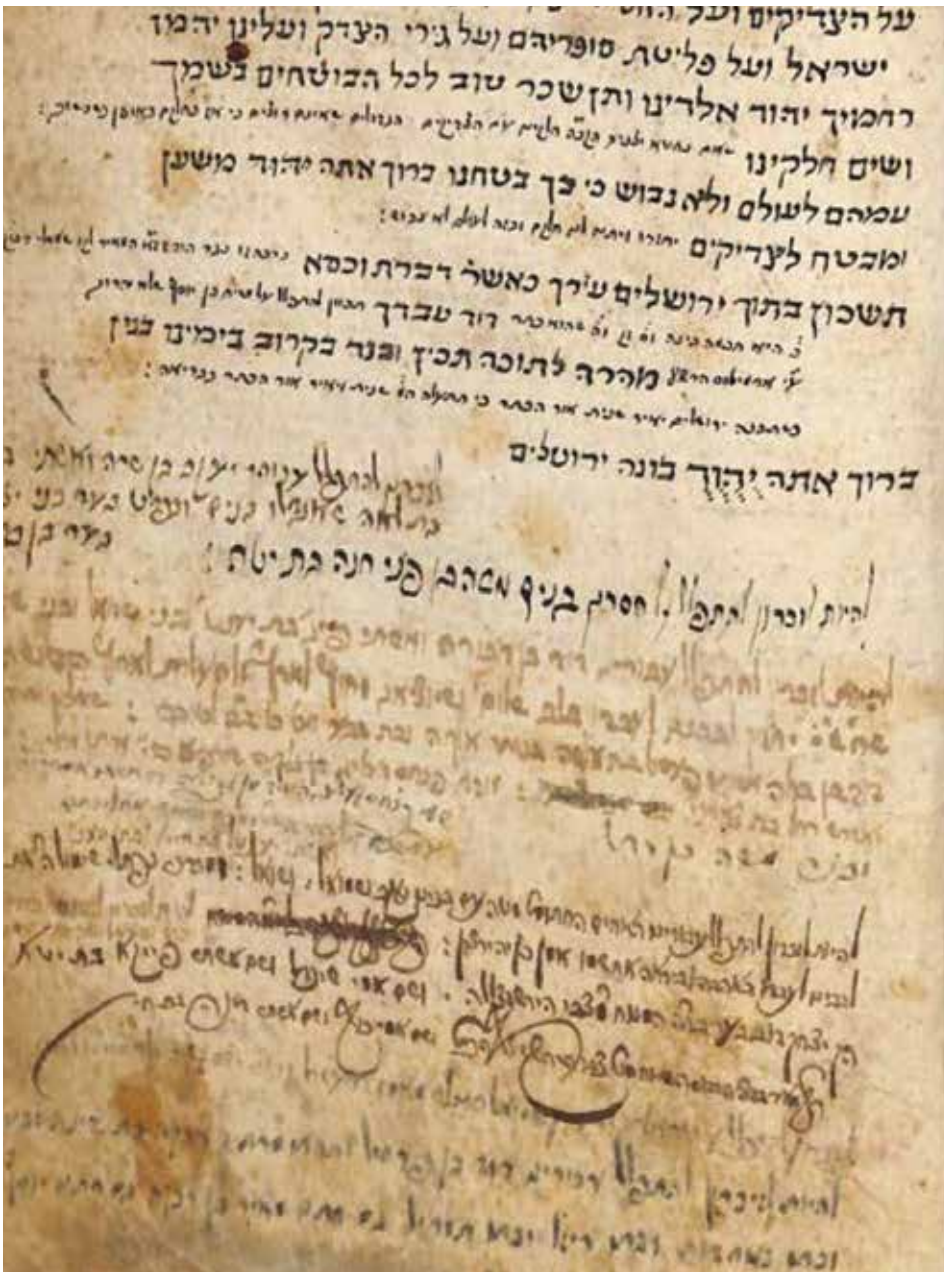

סידור של ישראל

לפני חודשים אחדים נחשף לראשונה הצילום המלא של כל סידור רבי הבעל שם טוב על ידי מנהלי ספריית הרבי מלובביץ' שבארכיונה ספון הסידור הזה, אותו רכש בדמים מרובים הרבי הריי"ץ מלובביץ' • בין דפי הסידור: כתב יד קודשו של הבעש"ט במקומות שונים, כתבי יד של תלמידיו הקדושים שהעלו בו על הכתב את שמותיהם על מנת שרובם יזכירם בעת תפילתו, שינויי גרסאות מעניינים ומאלפים וכן שתי דמעות דם שנשרו מעיניו הקדושות של הבעש"ט בתפילת ראש השנה • לרגל חג השבועות, היום בו עלתה נשמתו הקדושה והטהורה של אור שבעת הימים לגנזי מרומים – מוגשת סקירה לתולדותיו של הסידור וגלגוליו עד הלום

הרב לוי יצחק הולצמן

ניתן לומר כי עולם החסידות עומד בייחוד על 'עמוד העבודה', עבודה שבלב זו תפילה. הבעש"ט העיד על עצמו שכל קדושתו באה לו על ידי התפילה: "הנשמה אמרה להרב שמה שזכה שנתגלו אליו דברים העליונים, לא מפני שלמד הרבה מש"ס ופוסקים, רק משום תפלה, שהיה מתפלל תמיד בכוונה גדולה ומשם זכה למעלה עליונה".

הבעש"ט עצמו עסק בתפילה בכל כוחותיו, פניו היו בוערות כלפי אש, והוא היה רועד ורוטט בגופו. הדבר השפיע באופן פלאי גם על סביבתו: כאשר היה כלי מלא מים בחדר התפילה, החלו המים נעים ונדרים.

סידורו הקדוש של הבעש"ט הוא העדות החיה היחידה המצויה בידינו לתפילתו הנשגבת. בסידור זה מופיעים כוונות וייחודים מיוחדים של האריז"ל. הבעש"ט עצמו אף הוסיף וכתב פרטים מסוימים בכתב יד קדשו. באמצע תפילת שמונה עשרה מצויים כמה דפים ועליהם כתבו תלמידיו ומקורביו שמות ובקשות לברכה. ובתפילת ראש השנה ויום הכיפורים מצויות שתי טיפות דמעות- דם שירדו מעיניו הטהורות.

סידור זה נשמר מדור לדור בחיק צאצאיו וגדולי החסידות ורק יחיד סגולה הורשו לראותו בחדר קדוש. לימים נרכש הסידור בידי האדמו"ר הריי"ץ מלובקין, ומאז היה ספון באוצרות ספריית חב"ד, עד שלאחרונה הוחלט כי כשרה השעה להוציא את הסידור לאור עולם ולפרסם את צילומו ברבים.

נתיבת הסידור ובקשות התלמידים

500 עמודי הסידור כוללים שילוב אמנותי במלאכת מחשבת של התפילות עצמן הכתובות בכתב אשורי יחד עם כוונות האריז"ל הכתובות בכתב רגיל. הדפים עצמם עבים ומשובחים במיוחד עד כי רבים מהמעיינים בסידור חשבו שהוא עשוי קלף, ככל הנראה מפני שנוהרו שלא לנגוע בסידור עצמו.

המסורת הנפוצה גורסת כי הסידור נכתב בידי גיסו של הבעש"ט רבי גרשון מקיטוב שהפך ממתנגד למערין. ויש ששיערו שעשה זאת בכדי "לכפר על החטא שחטא מקודם לפני תורתו של בעש"ט בקלות ראש". הדפים הראשונים עד תפילת 'הודו' נשרפו באחת השריפות ובמקומם הוכנסו דפים מכתב ידו של רבי נחמן מהורודנקא. אך במסורת אדמו"רי חב"ד מקובל שהבעש"ט הורה לסופר שלו לכתוב את הסידור.

הסידור שלפנינו מעיד על עצמו שנכתב במיוחד עבור הבעש"ט, שכן בברכת 'בונה ירושלים' שבתפלת שמונה עשרה הופסקה הכתיבה באמצע הדף ונתרו שלושה עמודים חלקים נוספים עליהם רשמו רבים מתלמידי הבעש"ט את שמם ואת שמות בני ביתם בכדי שיזכירו לברכה, בהם המגיד ממעזריטש, רבי פנחס מקוריץ, רבי נחום מטשרנוביל המאור עיניים, ה'דגל מחנה אפרים' נכד הבעש"ט ועוד.

מקום פנוי לבקשות התלמידים באמצע תפילת שמונה עשרה, בתוכם כתי"ק המגיד ממזריטש

בית העניד היה במשך עשרות בשנים לכתובת אליה עלו והגיעו יחיד סגולה מגדולי הצדיקים והחסידים כדי לבחון את הסידור הקדוש ולשפוך בו שיט. לעתים אף שלח את הסידור לחצרות האדמו"רים לתקופה קצרה

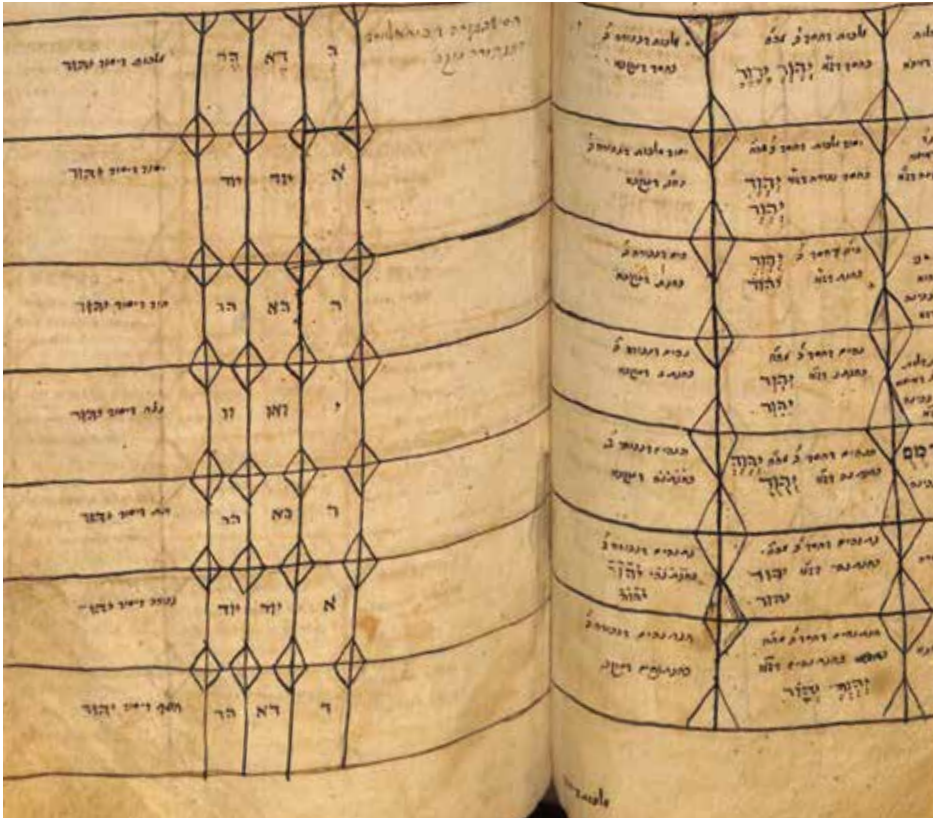
גם לאחר הסתלקות הבעש"ט הוסיפו לרשום שמות לברכה, חלקם על גבי דף מיוחד שנוסף מאוחר יותר לסידור, בו נאמר בין היתר "בקשתי להזכיר אותו על קבר הצדיק לטוב".

האחים הקדושים רבי יצחק דוב ורבי מאיר מרגליות (בעל 'מאיר נתיבים') היו מתלמידיו הראשונים של הבעש"ט. צאצאיהם מספרים כי הבעש"ט אמר להם: "בניי, אתם חביבים לי מאד ואני אוהב אתכם. יש לי סידור כתב יד שאני

מתפלל בו בכל יום, כתבו שמותיכם ושם אמכם באיזה ברכה בשמונה עשרה אשר אתם רוצים וזאת אני רואה לטוב לכם. ולקח הבעש"ט ז"ל את הסידור ונתן להם וכתבו שמותיהם".

ואכן שמותיהם נרשמו מתחת לברכת 'בונה ירושלים', "להיות לזכרון להתפלל עבורינו האחים החתומים מטה עם בנינו יעקב ושמואל ושואל ומרדכי נפתלי שימול ה' את לבבינו לעבדו באהבה וביראה את שמו, אמן כי יהי רצון. הק' יצחק דוב בער בה"ר המנוח מ' צבי הירש זצל"ה, ושם אמי שינדל ושם אשתי פייגא בת יטא, הק' מאיר בה"ה הרבני המנוח מו"ה צבי הירש זצ"ל הכ"מ ושם אמי כנ"ל ושם אשתי דינה בת חיה".

אחד הדפים בהם רשם הבעש"ט בכתב יד קדשו כוונות לספירת העומר

חתימת האחים הייתה בשנת תצ"ז, שכן אביהם נפטר באותה שנה ונזכר כאן בתואר 'הריני כפרת משכבו' אותו מוסיפים רק בשנת האבלות. הדבר מצביע על כך שהסידור נכתב כנראה בסמיכות להתגלות הבעש"ט בשלהי שנת תצ"ה.

גלגוליו של הסידור

מקובל כי הסידור עבר בירושה לידי בנו של הבעש"ט הרה"ק רבי צבי שהורישו לבנו רבי ישראל. מסופר כי רבי ישראל נסע פעם דרך העיירה יאריוויטש, "ופתאום נחלה שם חולי גדול ר"ל, ואמר אשר צדיק אחד מונח פה בבית העלמין והוא מעכב אותו שיהיה מונח אצלו, אשר על כן הוא מוכרח לשבוק חיים לכל חי פה, ואמר שיש לו סידור מבעש"ט ז"ל ירושה והוא נותן אותו במתנה לידידו רבי מרדכי מטשרנוביל".

לאחר פטירתו פנו אנשי יאריוויטש אל הצדיק מטשרנוביל ואמרו שיתנו לו את הסידור רק אם יבוא להתארח אצלם בשבת. מחמת החביבות הגדולה שהייתה לו לסידור הבעש"ט נסע אליהם, למרות ששמע מה שאירע שם לידידו רבי ישראל, ובכואו לעיירה חלה בחולי גדול אף הוא עד כי כמעט יצאה נשמתו. בחצות הלילה קם הצדיק ממיטתו בריא וחזק ואמר "פעלתי בעז"ה שמעתה לא יזוק שום צדיק בכואו לפה", ונתנו לו את הסידור ברוב חדווה.

ככל הנראה נמסר הסידור כדוגמה לבתו של רבי מרדכי מטשרנוביל שנישאה לרבי יחיאל מיכל מדרוהוביטש, נכדו של רבי ברוך ממזיבוב' נכד הבעש"ט. מאז עבר בירושה בין צאצאי הבעש"ט עד שהגיע לידי הנגיד החסיד ר' יצחק ליפסון. בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה הפך ביתו בעיירה קאמינקא במשך עשרות בשנים לכתובת אליה עלו והגיעו יחידים סגולה מבין גדולי הצדיקים והחסידים כדי לבחון את הסידור הקדוש ולשפוך בו שיח. לעתים אף שלח את הסידור לחצרות האדמו"רים לתקופה קצרה.

הסידור בחצר לובניץ'

לא הייתה זו הפעם הראשונה שהסידור 'ביקר' בלובניץ'. בחודש טבת תרס"ו הגיע הסידור לידי האדמו"ר הרש"ב, ובנו הריי"ץ התבודד בחדרו עם הסידור ורשם לעצמו כל פרט ופרט שבו, עמוד אחרי עמוד, והעלה על הכתב את דברי אביו והשערותיו, והוסיף את המסורות ששמע מפי ר' יצחק ליפסון כאשר ביקר בצעירותו בקאמינקא לראות את הסידור.

"כאשר לקחתי את הסידור הרגשתי ריח טוב ממנו, והוא כריח בשמים ממש", כך מתאר האדמו"ר הריי"ץ ברשימתו. "והיו אצלי כמה אנשים לראותו, אשר כולם נתפלאו על זה. בלילה כאשר הכנסתי את הסידור חזרה לכ"ק אדמו"ר שליט"א [הרש"ב] וסיפרתי לו מזה, אמר לי כי הוא גם כן הרגיש זה".

לראשונה ראה האדמו"ר הריי"ץ את הסידור בשנת תר"ס בביקורו בקאמינקא, ועל ביקורו השני בה בשנת תרס"א כותב ברשימתו: "ראיתי כי בית ר' יצחק נשרף ר"ל ורק בית קטן נמצא שם. וסיפרו לי כי באחד הלילות הותחלה שריפה באחד הבתים הסמוכים והאיש לא היה בביתו, ונשרפה גם הבית של ר' יצחק. אמנם החדר שהיה מונח שם הסידור ניצל כולו. ואנכי הכותב אוכל להעיד כי בעצמי הייתי שם, וראיתי את החדר שנשאר שלם ולא נחרף אפילו מעזיבת [=גג] התקרה. החדר הזה נשאר בשלימות ממש, וכל הבית והבתים הסמוכים אל הבית הזה נשרפו כולם. ואת זה בעיני ראיתי".

ברשימתו סוקר האדמו"ר הריי"ץ את כל עמודי הסידור ומעיר על פרטים מיוחדים, חלקם מתוך המסורת המקובלת וחלקם ממה שהבחין יחד עם אביו הגדול. "בכאן ניכרים הרבה דמעות", כותב על תפילת מנחה של ערב שבת, וכן מעיר על תפילת 'נשמת' ש"בדף זה הנייר שחור מאוד, פירוש מפני ריבוי דמעות ומישמוש היד שבודאי הוא יד קודש רבינו הבעש"ט".

כוונות לספירת העומר בכתב יד קודשו של הבעש"ט

בחודש כסלו תרס"א כתב ר' משה הויכמן, המלמד בבית ר' יצחק ליפסון, מכתב אל מחבר ספר "רבי ישראל בעל שם טוב", ובין השאר נאמר בו:

אחר הספירה [ספירת העומר] נכתבו כמה דפים שמות וצירופי שמות לכל שבוע מימי הספירה, ועל כל שבוע נכתבו שני עמודים בהשמות הללו, ובתוכם נמצאו גם כתב יד הבעש"ט הקדוש כפי הקבלה [המסורת]. וגם ניכר כי זה כתב אחר ובדיו אחר. וזאת הוא:

בשבוע ב' נמצא בזה הלשון: חסד שבגבורה דכורא, לחסד שבגבורה נוקבא [ומונה את הספירות המוזכרות בכל שאר השבועות עד לשבוע הז'].

אלו הדפים כתובים משני עבריהם באלו השמות ובצירופים, וגם בלשון זה דכורא ונוקבא כפי השייכות לכל אחד. אך מה שהעתיקתי זה בקבלה שהוא כתב יד הבעש"ט הק'. וכל זה כתוב בדיו אחד ובכתב אחד. והשאר כל סך הדפים הם בכתב מהודר ובדיו מהודר, וניכרים כי כתבם אומן גדול וקדוש.

הבעש"ט אמר להם: "בני, אתם חביבים לי מאד ואני אוהב אתכם. יש לי סידור כתב יד שאני מתפלל בו בכל יום, כתבו שמותיכם ושם אמכם באיזה ברכה בשמונה עשרה אשר אתם רוצים וזאת אני רואה לטוב לכם"

בתפילת ראש השנה מציין כי "בעמוד זה בסוף הגליון שתי דמעות של רבינו הבעש"ט ז"ל, ונקראים די בלוטיקע טרערין [דמעות דם]", שכן כך מקובל במסורת שנשרו מעיניו הקדושות שתי דמעות מעורבות בדם בתפילת הימים הנוראים. ליד ברכת "על אכילות (!) מרור" נכתב בכתב יד שונה "ויברך ואוכל בהיסבה", ועל כך העיר הרבי "כמדומה לי לברור שזהו

הקדושה או הגדושה

האדמו"ר הריי"ץ מלובביץ' העיר ברשימתו על הסידור לגבי שינוי בנוסח ברכת המזון: "בברכת המזון דחול כתוב כזה 'הקדושה והרחבה', ובשל שבת קודש כתוב כזה 'הגדושה והרחבה', וניכר שהיה כתוב 'והרחבה' בב' אבל נמחק הב' (בכוונה) ונכתב ו' במקומו. ועל הגליון כתוב אות וא"ו, וכמדומה שאות זוהה הוא כתי"ק רבינו הבעש"ט ז"ל בעצמו".

ככמה משיחותיו עסק הרבי מלובביץ' בנושא זה, וכיאר שכוונת הנוסח היא שלא די בכך שישנה "הפתחה הקדושה והרחבה", אלא צריך להיות גם "הגדושה" שמשמעו שפע גדול יותר מכלי המקבלים, עד שעולה על גדותיו. בשנת תשמ"ו פנה ר' בן ציון פישלר שכתב מאמר בנושא זה אל הרבי בבקשה לשלוח צילום מהסידור, ואכן הרבי נענה לבקשתו והורה לשלוח לו צילום שהיה בעצם הראשון שפורסם מסידור הבעש"ט.

"הגדושה והרחבה"

כתי"ק רבינו הבעש"ט.

בזמן המהפכה הקומוניסטית נאלץ ר' יצחק ליפסון לברוח מרוסיה ללטביה והשאיר אחריו את כל רכושו הרב, אך את הסידור נטל עמו בכל טלטלותיו. המצב הכלכלי של משפחתו היה בכי רע ולימים נאלצו למכור את הסידור כדי להתקיים. היה זה בשנת תרפ"ח, כאשר האדמו"ר הריי"ץ הגיע אף הוא מרוסיה ללטביה, לאחר הצלתו המופלאה מהמאסר וגזירת המוות שריחפה על ראשו.

כאשר שמע כי הסידור עומד למכירה, התאמץ רבות להשיג את הסכום העצום הנדרש לתשלום על הסידור ורכש אותו. צאצאי ר' יצחק ליפסון סבורים כי בזכות מכירת הסידור נחסכו ממשפחתם מוראות מלחמת העולם השנייה וחייהם ניצלו, שכן הדבר סייע להם לעלות לארץ הקודש מבעוד מועד.

כך, בשלהי שבת תרצ"ד, פורסמה בעיתון 'היינט' הוורשאי כותרת מרעושה: "התרגשות חסידית גדולה לרגל סידורו של הבעש"ט הנמצא בוורשא", וכך נאמר בכתבה: "בין חסידי וורשא, מכל סוגי השטיבלאך ובתי המדרש, שוררת בשבועות האחרונים התרגשות יהודית ייחודית גדולה, שהדיה מתפשטים למרחבי כל האזור היהודי; אירוע מרגש זה סובב סביב סידור ישן של הבעש"ט

שהרבי מלובביץ' רכשו לפני זמן מה מיורשיו ושילם עבורו 1500 דולאר. "משעה שנודע לחסידים בוורשא אודות סידור נדיר זה, ממש צרים הם על דירתו של הרבי מלובביץ', ברצונם לראות כמו עיניהם את הסידור שבו התפלל הבעש"ט ז"ל. לפני שהרבי עומד להראות את סידורו של הבעש"ט, על האדם לילך ולטבול במקוה - כך דורש הרבי מלובביץ', ובאם לאו אין הוא מראה את הסידור. לפני כמה ימים בא אל הרבי אחד מנכבדי האדמו"רים שבפולין במיוחד כדי לראות את הסידור. הרבי מלובביץ' שאלו: רבי, האם טבלתם במקוה? - אני טבול ועומד, השיב האורח. הסביר לו הרבי מלובביץ': בכך שטבלתם קודם התפילה אין די! עליכם לטבול "לשמה", במיוחד כדי לראות את כתב-היד!"...

מורא וכחד מפני הסידור

לאחר אותה עת רצון בה העניק האדמו"ר הריי"ץ רשות למבקרים לראות את הסידור, נותר הוא בספרייתו המפורסמת כאשר הוא ספוג וחתום מעין כל. לימים שח חתנו, הרבי מלובביץ', אודות הסידור: "כ"ק מורי וחמי אדמו"ר לא היה נותן לאף אחד להתקרב ולגעת בסידור קדוש זה, ורק במקרים נדירים היה נותן לגשת ולנשק את הסידור, לאחר הכנה ראויה וטבילה במקוה. יש לי מורא וכחד מפני סידורו של הבעש"ט, אפילו מעצם החזקתו בתורת פיקדון".

במרוצת השנים מסר הרבי צילומים של עמודים מהסידור כאשר היה בהם צורך מיוחד (ראו תיבה), אך רובו היה 'מחוץ לתחום'. בספריית חב"ד מוצגים דרך קבע ספרים וחפצי קודש מיוחדים מגדולי החסידות ואדמו"רי חב"ד, אך סידור הבעש"ט מעולם לא הוצג בה אלא רק צילומים ממנו.

בחודשים האחרונים פורסמו באתר ספריית חב"ד צילומים של אלפי כרכי כתבי היד המצויים באוצרותיה, מתוך האוסף שנצבר במשך הדורות, ובהם כרכים רבים של כתבי חסידות וכתבים תורניים נוספים של האדמו"רים, וכן מגוון כתבי יד בהלכה ובקבלה שנאספו על ידם. במסגרת זו פורסם גם צילום סידור הבעש"ט כולו.

"נראה לנו שהסידור הקדוש הזה אינו צריך להישאר טמון לנצח מבלי שאנשים ידעו מה יש בו", אומר הרב שלום בער לוי הממונה על הספרייה, ועל כך מוסיפים העוסקים במלאכת הקודש של פרסום אוצרות הספרייה שהחלטתם נסמכת על מעשיו של הרבי והכוונתו בנושא, שכן עצם צילום הסידור כבר נעשה בידי הרבי והצילום מונח כרוך בחדרו הקדוש עד עצם היום הזה, וכן כאשר פנו אליו בבקשה לקבל צילום מדף ברכת המזון נענה הרבי בחפץ לב והורה להם לצלמו, ויתרה מזו, כמתואר לעיל, הסידור עצמו הוצג לציבור בהזדמנויות שונות, ואם כך אין טעם שיהיה טמון בכספת לנצח. ■

"הדמעות הידועים" מעורבים בדם, בתחילת תפילת שמונה עשרה לראש השנה

מרבבה צדקה מרבבה שלום

איש העסקים החרדי ר' שלום פישר ז"ל, שהיה מבעלי איקאה ישראל, היווה מודל להתנהלות של חסיד ברמ"ח ושס"ה בתוך עולם העשייה. מעשי הצדקה והחסד הרבים והנדירים בהיקפם להם היה אחראי, מתחילים להתגלות יותר ויותר. במלאת שלושים לפטירתו, אנו מביאים הצצה מיוחדת לחייו של איש העסקים שחי טהרת הקודש

שהם אייזן

ק

ורה לעיתים, שאתה נתקל פתאום באישיות מיוחדת במינה. אדם גדול, עם סיפור חיים מאלף, שנדמה כאילו נלקח מתוך אגדות משנים קדמוניות, אך למרבה הפלא התרחש ממש כאן, בינינו. כזה הוא סיפורו של ר' יעקב-שלום (המכונה כפי כל "ר' שולם") פישר ז"ל, איש עסקים חרדי מבני ברק וחסיד ערלוי, הבעלים של חברת איקאה בישראל, ובמשך עשור היה מבעלי חברת 'שופרסל' המחזיקה ברשת החנויות 'יש בשכונה' ו'יש חסד' - שבעצם נקראו על שמו: י"ש = יעקב שלום.

לפני כחודש, בד' באייר, בהיותו בגיל 65 הוא נפטר ממחלה קשה והשאיר אחריו אלמנה ותשעה ילדים.

הוריו של ר' שלום, ניצולי שואה, הגיעו לארץ מברטיסלבה שבסלובקיה. אימו הצליחה לשרוד את מחנה ההשמדה באושוויץ ואביו צלח את המלחמה במחנות עבודה, אך שני ילדיהם נרצחו. לאחר המלחמה נפגשו בני הזוג מחדש, עלו ארצה ועבדו למחייתם. בארץ נולדו להם שישה ילדים נוספים, כאשר שלום היה בן הזקונים. כשהיה שלום בן 12, נסע אביו לחתונת בנו הבכור בארצות הברית, אך במהלך הטיסה לקה משבץ ונפטר באופן פתאומי.

מגיל 12 גדל שלום כיתום ונאלץ לעבוד למחייתו. הוא התחיל מאפס, ממשפחה שאינה מבוססת כלל. האדמו"ר הקודם מערלוי, רבי יוחנן סופר זצ"ל, קירבו אליו. עם השנים הוא הצליח מאוד בעסקיו, עד שהיה לאחד השמות הגדולים בעולם העסקים בארץ. מעבר לחברות שהחזיק בבעלותו שצוינו לעיל, עוד קודם לכן החזיק במפעל הנרות 'נר ציון', ולאחר מכן בחברת 'פאלאס תעשיות' לכלים חד-פעמיים. בשלב מסוים נכנס כשותף בריבוע הכחול ורשת מגה בה החזיק במשך מספר שנים - אז רכש עם שותף את זיכיון איקאה בישראל שמאז התרחבה לשישה סניפים.

למרות הרקורד העסקי המרשים, שמו של פישר התפרסם דווקא בתחום אחר. בשקט בשקט, מפה לאוזן, החלו לעבור סיפורים ועדויות על אינספור מעשי חסד שונים שזיזם. במהלך השבעה נפרץ הסכר, ורבים מהבאים סיפרו על עזרתו הרבה ועל אישיותו המיוחדת.

מתברר כי במהלך השנים תרם פישר סכומי כסף עצומים למפעלי צדקה וחסד רבים, כשבאופן מיוחד היה דואג לאלמנות ויתומים - נושא שהיה קרוב ללבו באופן טבעי. עזרה קבועה למאות משפחות חסרות אמצעים, תמיכה כלכלית ברבנים ובלומדי תורה רבים, אירוח של חסרי אמצעים בביתו בשבתות ובחגים, בניית מקוואות ביישובים שונים ברחבי הארץ, תחזוקה של תלמודי תורה ושל גרעינים תורניים שונים ברחבי הארץ - אלו רק חלק מן המיזמים להם היה אחראי. אין מדובר רק על מעשי צדקה מזדמנים, אלא על פעילות מסודרת וענפה: כך למשל העסיק פישר ארבעה גבאי צדקה במקביל, שתפקידם לבדוק מה הם הצרכים של הנוקדים השונים להם דאג.

שני שותפים

הרב אוריאל סעייד, ראש הגרעין התורני בקרית אונו, היה קשור מאוד לפישר, והיה לומד איתו ומתלווה אליו לנסיעות אל קברי צדיקים או לשם מעשי חסד שונים. "הכרתי את ר' שלום כ-12 שנים" הוא מספר, "איש גדול בכל התחומים. הוא היה מעין הרב"ה שלי, דבקה נפשי בנפשו".

איזה מקום תפסה הצדקה בחייו?

על ציון הבעש"ט במז"בז' אליו הרבה בניסיעות

אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

"העובדים שלו סיפרו, שהוא היה עושה מראש גרף של כמה צריכים לחלק לצדקה, ולפי זה היו מחשבים כמה עליהם להרוויח. היו לו אומץ לב ואמונה שהקב"ה יעזור לו לעשות חסד, והוא טען שהוא משך את השפע מלמעלה על ידי החלוקה שלו"

"הוא אמר לי שחסד זה הדבר שהכי משמח אותו בחיים. אשתו סיפרה לאחר מותו שהוא כתב כ-40 יומנים: מגיל 25 ועד גיל 65 הוא היה עושה חשבון נפש בכל יום לפני השינה, וכותב את המעשים הטובים שעשה ומה עוד לא עשה, בפני מי עליו להתנצל ואיזה עוד טוב עליו לעשות. ר' שלום עשה עסק עם הקב"ה, שהוא נותן מהרווחים שלו 50% לצדקה, ובהמשך אפילו 90%. כששאלתי אותו על כך, שהרי בגמרא הגבילו את הסכום המותר לצדקה, ענה לי: "מי שחושב שצדקה זה בזבוז, חז"ל הגבילו אותו. אולם אצלי זה לא צדקה, אלא שותפות עם הקב"ה, וכשותף אני משאיר לי

עם הרב סעייד בקבר יוסף בחודשים האחרונים

האנשים החזקים והחשובים, פעמים רבות הוא היה יושב ומארח דווקא את האנשים הפשוטים."

"הוא היה איש עסקים מבריק, מה שנגע בו הפך לזהב. הייתה לו נשיאת חן בעיני כל מי שעשה איתו עסקים", מוסיף הרב סעייד. "הוא היה מנהיג כריזמטי מאוד, אבל נתן מקום לכל אחד, וכל אחד הרגיש שהוא אוהב אותו. הוא כל הזמן עבד וביקש את המדרגה הבאה, לא עמד במקום".

"היה לו חן מיוחד", מתאר ראובן, "אדם מאוד דומיננטי, שגם בלי לדבר כולם שמו לב שהוא בחדר. לימוד תורה היה מאוד חשוב לו, והוא היה לומד הרבה, וחש קרבה גדולה לגדולי החסידות".

הרב סעייד מתאר גם את הרגישות הרבה של שלום: "בכל שבוע הוא היה קורא את כל ספר תהילים מספר פעמים, בעמידה, בקול רם ובדמעות. כשהרב רזיאל שבח הי"ד מחוות גלעד נרצח, הוא נסע עם כל משפחתו לנחם את אלמנתו וילדיה ולעזור להם במה שיצטרכו. הוא היה בוכה שדם יהודי נשפך כמים. 'עלינו לעזור ולדאוג כלכלית ליתומים ולאמנות. אבל מי יוכל לרפא את הלב השבור שלהם?', הוא היה שואל".

חיים של שליחות

ראובן מספר כי ההשקעה הרבה של פישר בצדקה ובגמילות חסדים, הייתה קיימת עוד לפני שהגיע למצבו הכלכלי המוצלח. "הוא לא הגיע ממשפחה עשירה אלא התחיל כאדם פשוט, אולם גם בשנים שלפני ההצלחה הכלכלית הוא היה לוקח הלוואות מהבנק כדי לחלק לצדקה. הוא סיפר לי שפעם באחד החגים לא היה לו מה לתת, אז הוא ביקש הלוואה של כמה מאות אלפי שקלים מהבנק. בהתחלה הם תהו מהיכן הוא יחזיר את הכסף, אך הוא הצליח לשכנע אותם, והבטיח לפקיד שמיד לאחר סוכות ישיב את הכסף, אף שגם הוא לא ידע עדיין מהיכן. ואז, כשישב בסוכה במהלך החג, הגיע אליו חבר עם מזוודה של זהב שאביו שנפטר השאיר, שימכור את זה ויקח עמלה של 10%, וראה זה פלא – מה שנשאר הספיק לו בדיוק כדי להחזיר את ההלוואה.

"העובדים שלו סיפרו, שהוא היה עושה מראש גרף של כמה צריכים לחלק לצדקה, ולפי זה היו מחשבים כמה עליהם להרוויח. היו לו אומץ לב ואמונה שהקב"ה יעזור לו לעשות חסד, והוא טען שהוא משך את השפע מלמעלה על ידי החלוקה שלו".

"ר' שלום עשה עסק עם הקב"ה, שהוא נותן מהרווחים שלו 50% לצדקה, ובהמשך אפילו 90%. כששאלתי אותו על כך, שהרי בגמרא הגבילו את הסכום המותר לצדקה, ענה לי: "מי שחושב שצדקה זה בזבז, חז"ל הגבילו אותו. אולם אצלי זה לא צדקה, אלא שותפות עם הקב"ה"

מעשר, ונותן לו את השאר".

הרב סעייד מוסיף ומספר: "פעם ר' שלום השתתף באיזו ברית מילה שהתקיימה אצלנו בקהילה, ועמדה שם אישה זקנה ליד המחיצה. ר' שלום נתן לי במקום אלף שקל, וביקש ממני להביא לאותה אישה. נתתי את הכסף לזקנה, וכשחזרתי הוא אמר שהמשמעות של אליהו הנביא שמגיע לברית, היא שעלינו להיות אליהו הנביא בשביל האחר שנמצא שם.

"ר' שלום היה מספר בכל מוצאי שבת על תלמיד של ר' ישראל מרוז'ין שביקש מרבו לראות את אליהו הנביא, אז הרב שלח אותו עם מזון וציוד לאלמנה עם יתומים לראש השנה. לאחר שלא ראה את אליהו הנביא, שב לרבו. הרב אמר לו לקחת עגלה מלאה באוכל ולנסוע שוב לפני יום הכיפורים. כשהגיע, שמע את הילדים שואלים את אימם איך יצומו ביום הכיפורים אם גם ככה הם צמים כל השנה? ענתה להם האם: אל תדאגו, הנה אליהו הנביא מגיע אלינו שוב עם אוכל... כל אחד, אמר ר' שלום, צריך להיות אליהו הנביא של השני".

מי ירפא את הלב השבור?

ראובן (השם המלא שמור במערכת), איש עסקים מצליח גם הוא, חברו של שלום ושותף לרבים ממיזמי הצדקה שלו, שביקש להישאר בעילום שם, מספר לנו גם הוא על דמותו:

"כמי שגדל כיתום, הנושא של אלמנות ויתומים היה קרוב מאוד לליבו של שלום, והוא החזיק מאות אם לא אלפי משפחות של יתומים, והעביר להם סכומי כסף מדי חודש. הוא לא היה מחכה שיפנו אליו אלא פנה אליהם מיוזמתו, באמצעות שליחים שהיו מפקרים את המשפחה בכל חודש לאורך שנים, ובודקים מה הצרכים שלהם. לא היה אצלו שולחן שבת שלא אכלו עליו יתומים ואלמנות. בכלל – האורחים שהוא הזמין אליו היו לאו דווקא

ללמוד איך התורה משיבת נפש

בשיעור השבועי שנהג להעביר בספר 'אור החיים' על התורה

דאגתו של פישר לא דילגה גם על העובדים שלו: "בשלב מסויים", מספר ראובן, "הוא החליט שחננויות רשת איקאה, שהיו סגורות עד עכשיו בשבת, יישארו סגורות גם במוצאי שבת. אף על פי שזה זמן שמרוויחים בו טוב, הוא בחר לעשות זאת כדי שהעובדים של החנויות לא יצטרכו לחשוב כבר בשבת בצהריים על פתיחת החנות אחרי שבת. והוא הראה לי, שמאז המכירות שלו רק עלו".

נראה כי בחייו של פישר השתלבו לגמרי העבודה והתורה. כך למשל, פתח שלום רשת של כוללים לאברכים, עם מלגות גבוהות - כוללים שפעלו הן בביתו הפרטי, והן ממש בתוך חנויות איקאה שבבעלותו. גם בחייו האישיים היה פישר יהודי מיוחד. זהו הרי לא מחזה ששומעים עליו בכל יום: איש עסקים מיליונר הנוהג לצום בימי השבועיים, מרבה בנסיעות לקברי צדיקים ובקריאת תהילים בדמעות, ומקפיד על הקביעות שלו בשיעורי תורה או בסעודת מלווה מלכה.

הדברים, מסתבר, לא נותרו רק ברשות היחיד שלו, אלא יצרו גם גלים והשפיעו על סביבתו: בהלוויה הספיד אותו בין השאר שותפו וחברו, איל ההון היהודי-האמריקאי מתני ברונפמן, וסיפר בדמעות שבזכותו של שלום החל להגות תפילין ולדאוג שעסקיו ישמרו את השבת. כך גם בשבעה, התגלו עוד ועוד סיפורים של אנשים שהתקרבו לחיי תורה ומצוות בזכותו של שלום.

נשם כל ישראל

את חיבורו המיוחד של פישר לציבורים השונים בעם ישראל, ניתן להבין גם על רקע היותו חסיד ערלוי, ובעל קרבה רבה לאדמו"ר. ערלוי היא חסידות מיוחדת במינה, שהוקמה בארץ על ידי רבי יוחנן סופר, צאצא של החתם סופר. האדמו"ר מערלוי, ניצול לארץ לאחר קום המדינה, ובאופן מפתיע קבע את חצרו דווקא בשכונת קטמון המעורבת, כאשר חסידיו חיים חיי שכנות טובים עם תושבי השכונה השונים. מלבד החיבור לכלל העם, היה לאדמו"ר גם קשר מיוחד לארץ ישראל: הוא היה נחשב לסמן הימני באגודת ישראל, דגל בחזון ארץ ישראל השלמה, התנגד נחרצות להסכמי אוסלו ולגירוש מגוש קטיף והיה שותף בהקמת העיר החדרית ביתר עילית הממוקמת מעבר לתחומי הקו הירוק.

"ר' שלום", מספר הרב סעייד, "היה תורם ועוזר לבני כל המגורים, בלי לבדוק את השתייכותם הדתית או הפוליטית. הוא היה נוסע רבות להתפלל במערת המכפלה, וכן תמך ביישוב היהודי בחברון וביישובים רבים בחיפה יהודה ושומרון. נסענו איתו פעם להתפלל בקבר יוסף הצדיק בשכם", הוא מוסיף, "והוא התרגש מאוד מחיילי חטיבת הצנחנים ששמרו עלינו שם. הוא ניגש לקצינים וביקש מהם לעשות איתו 'לחיים'. 'מה לחיים? אנחנו בתפקיד!', הם אמרו לו, וכולם צחקו יחד. לאחר מכן אמר להם שברצונו להיות שותף איתם ומאז היה בקשר איתם ודאג להם לכל מיני דברים".

ראובן: "הוא היה יהודי שאהב את כלל ישראל, נתן לכולם בלי לברוק מהיכן באו. הוא בא לעולם מתוך שליחות לעשות טוב לעם ישראל. הוא היה אומר: 'אני פקיד של הקב"ה, הכסף לא שלי, קיבלתי ממנו כדי לתת...".

במכון משיבת נפש לומדים תורת הנפש היהודית ובנית כלים מעשיים מתוך התורה עצמה. התורה והכלים נלמדים בגישה ייחודית שפותחה על ידי ר' הראל חצרוני בהכוונתו של הרב דניאל סטבסקי שליט"א, מתוך מבט מעמיק וניסיון רב בהבנה והכוונת נפשות ישראל.

* הלימודים בהמלצתו של הרב שמואל אליהו

ר' הראל חצרוני

התוכנית מתאימה לנשים העוסקות בתחום הטיפול, נשים שרוצות לעסוק בהכוונה ונשים שרוצות לקבל כלים להעצמה אישית.

יחס אישי

- קבוצות מגובשות
- אווירה משפחתית
- פגישות אישיות עם מרצים

לימודי בוקר או ערב

שני ערב - 16:30-21:15 /

רביעי בוקר - 9:45-14:30

יצירת קשר:

מוריה 052-6980522

רח' קרן היסוד 22 ירושלים

machonmeshivatnefesh@gmail.com

טור! תקי! למד! למד! הסבר! הפך! הדבק! הזמן! קבע! תברוחא! פתח! שיעור! וגם את!

הכל בגלל עלון שבת בפח גניזה

איתי אסמן

במכתב אחר הוא שכתבתי לרב שקשה לי להשתחרר מהרגל מסוים הוא ענה "באופן כללי אני ממליץ ללמוד ספר מסילות ישרים 100 פעמים ומזה יש לאדם עוז וגבורה ושמחת קודש".

לאחר שלוש שנות שירות צבאי מיד הלכתי למכון מאיר, להשלים את כל היסודות שנצרכים לי. הייתי ממתין לשיעורים של הרב ביום שלישי וסיכמתי אותם. אחרי שנה, הלכתי לשיבת 'עטרת כהנים' (כיום עטרת ירושלים) כדי ללמוד את השיטה של הרב בצורה סדורה. ישבתי שם במשך 7 וחצי שנים באותו מקום, שם גם אכלתי ארוחת בוקר צהריים וערב (כי לא היה חדר אוכל), וגם לא הלכתי לישון בצהריים, כי לא הרגשתי צורך. כמו שאמר לי החברותא, שמה שהוא אוהב בשיבה, שאין "סדר בוקר, צהריים וערב" אלא הכל סדר אחד מהבוקר עד הלילה. בשיבה למדתי גמרא, הלכה, מוסר ואמונה, הרגשתי שהיא נותנת לי כלים לבנות את העולם הפנימי שלי וגם להתמודד עם אתגרי השעה, ברמה האישית וגם הציבורית. גם רכשתי שם חברים טובים שאני בקשר איתם עד היום.

אליסף אמר לי, תקרא את העמוד האחורי

אני חושב שאפשר ללמוד מהרב שלמה אבינר גם כלים בעניין הקירוב - השימוש שלו בפלטפורמות השונות כדי להיות זמין לאנשים ששואלים. לרב תמיד יש תיבה בכניסה לביתו לשאלות של אנשים. הוא עשה שימוש בדואר ומכתבים לעשרות אלפים ואולי מאות אלפי שאלות לאורך השנים, לאחר מכן הוא השתמש בפקס, כשיצא הסלולר הוא היה הרב הראשון שענה למסרונים (כיום כ-3000 מסרונים ביום), כשהמציאו את האינטרנט הוא ענה לדואר אלקטרוני. כיום יש קבוצת ווטסאפ ששולחים שם סרטונים יומיים מהרב, אתר אינטרנט, בנוסף יש לרב דף בפייסבוק ובטוויטר שמישהו מתפעל לו. בנוסף לכך הרב כותב מאמרים בכל במה אפשרית, בהתחלה היה לו טור קבוע במעריב, עלוני שבת, ערוצי תקשורת ועוד. אין כמעט כלי תקשורת קיים שהרב לא משתמש בו.

לי אישית יש הכרת הטוב מאוד גדולה לרב אבינר ולישיבת עטרת כהנים, והכל התחיל מעלון שבת בפח גניזה.

asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת ווטסאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

את תהליך התשובה שלי אני חב בעיקר ל-2 משפיעים עיקריים - מחלקת הבייג'שים שהייתי איתם בצבא (עליהם הרחבתי במאמרים הקודמים) והרב שלמה אבינר שליט"א.

עשיתי את הטירונות שלי בגדוד 51 בחטיבת גולני בבקעה, בקיץ, זה המקום הכי חם בארץ, בחוץ שרר חום של 50 מעלות. יום אחד מפקד המחלקה אומר לכולם להיכנס לבית הכנסת כי יש שם מזגן. אמרתי למ"מ שזו כפייה דתית כי אני לא דתי ולא רוצה להיכנס לבית הכנסת. המ"מ אמר שאין מקום אחר בבסיס עם מזגן, אז התרתי לעצמי בשעת הדחק להיכנס לשם... כולם ישבו ולמדו והייתי משועמם אז התחלתי לחטט בפח הגניזה שלידי. אליסף, החבר למחלקה רואה אותי מתבונן בעלון "באהבה ובאמונה" ואומר לי "נכון בכל עיתון יש את הטור שכולם אוהבים לקרוא? אז כאן זה הרב אבינר, תקרא את העמוד האחורי". קראתי את הדברים, זה היה על יונתן פולארד (שהספיק להשתחרר מאז). הרב אבינר כתב שיש לנו ערבות הדדית ואחריות של כלל ישראל, פעם ראשונה ששמעתי את המילים האלו "כלל ישראל", הרגשתי שהוא מדבר אל העולם הפנימי שלי וידוע לבטא יותר טוב ממני מה שאני מרגיש, במיוחד בצבא, ששם בלי להבין מה זה 'כלל ישראל' נכנסים למשבר ואין מוטיבציה. התחלתי לקרוא עוד עלון ועוד עלון נכנסים עד שסיימתי את פח הגניזה. החברים למחלקה ראו שהדברים נוגעים לליבי ואמרו לי שיש לרב גם ספרים. ביקשתי שיביאו לי. וכך קראתי עוד ספר ועוד ספר ועוד ספר, ממש בלעתי אותם כמו אדם צמא למים. בזמן החופשי שכולם נחו, הייתי עסוק בלקרוא את הספרים שלו, זה היה כמו צורך קיומי, למדתי להכיר את הזהות היהודית שלי ואת העם שלי, את החגים, המצוות ועל השגחת ה' הפרטית והכללית עלינו.

הטירונות הסתיימה וגם האימון המתקדם, עשינו תעסוקה מבצעית בג'ני, רמאללה ועזה, תוך כדי השירות המשכתי ללמוד את הדברים של הרב. קניתי את הדיסקים שלו וסיכמתי את השיעורים. לאחר מכן שלחתי לרב מכתבים וכך הוא ענה לי באחד המכתבים: "לאיתי אסמן שלום. אשריך שהנך בדרך אל האור. שאלות קשות ועמוקות שאלת שקשה להשיב עליהם במכתב, ועל כל שאלה צריך כמעט ספר, לכן אם תרצה, טלפן אליי בערבים 029973292 ונברר את השאלות אחת לאחת, או שאני אטלפן אליך אם תמסור לי מספר טלפון ושעות מתאימות"

היו שותפים - ראשיהודי! התרומות מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראשיהודי" או בטלפון 052-5665005 או טרפו ברוקד:

הכי הכי הכי
איכותי נקי טוב
 אקטואליה יהודית
 tovnews.co.il אקטואליה יהודית בדיוק בשבילך

**בוגרים
וידידים
יקרים!**

הזמנה

שמחים ונרגשים להזמינכם לכנס הבוגרים החגיגי
לציון 40 שנה לייסוד ישיבת "עטרת ירושלים"

לחידוש
ושיפוץ
הישיבה

**והשקת
קמפיין**

054-4499832 | חתמה

**בנייני
האומה,
ירושלים**

**יום רביעי,
ט"ז סיוון, 15.6
18:45**

יחד נבנה את ירושלים!

הרב אבישי צרויה | הרב אביב צוברי
ראשי הישיבה

הרב שלמה אבינר
נשיא הישיבה

להרשמה לאירוע <<<

רוח סערה עשה דברו

2

תקציר: סופת ההוריקן אנדרו מתקדמת הישר לחופי פלורידה, והחזאים מתרעים על הרס בקנה מידה אותו לא חוותה ארצות הברית מזה 23 שנה. תושבי מיאמי ביץ' מתבקשים להתפנות מבתיהם, אך שליח חב"ד המקומי מבקש להתיעץ על כך עם הרבי מלובביץ'

בינתיים, שמי השמש של מיאמי החלו להקדיר. עננים כבדים החלו להראות באפק הרחוק.

קעבר קמה רגעים, במשרד מזכירות הרבי בניו יורק הרחוקה

טלפון דחוף ממיאמי ביץ'

כן... אני רואה פה גם את נתוני התחזית, מבהיל ביותר!

רבי, סופת הוריקן בדרגה 5 מתקרבת הישר לעבר פלורידה. אנשי קהלת חב"ד במיאמי ביץ' שואלים האם לברח מהעיר?

הרבי שהתקשה לדבר, עקב ארוע מחי שעבר, הניד בראשו לשלילה.

לא!?

אז... על אף האזהרות של הממשל על סכנת חיים ממשית - עליהם להשאר במקום.

שלום, הרב יהודה ליב שפירא...? ראש ישיבת מיאמי ביץ'...?

הודיעו נא לכל קהלת חב"ד מיאמי ביץ' - אנחנו נשארים ויהי מה!

בגוד צלם של העננים הראשונים של הסופה מטפסים על חופי פלורידה, פקקי תנועה כבדים ממלאים את הכבישים צפונה, כאשר מאות אלפי רכבים נוהרים אל מחוץ למיאמי...

BREAKING NEWS: MASS TRAFFIC JAMS AS A MILLION RESIDENTS FLEE MIAMI, ST

אשדוד

המכללה האקדמית הדסה ירושלים
ואגודת הסטודנטים מזמינות אתכם
מתעניינים בלימודים וסטודנטים סקרנים
למפגש מרתק בנושא:

אלוקים ואדם

צילום: עופר חן, שילה גרנביץ

בהשתתפות: הרב אורי שרקי ויאיר שרקי

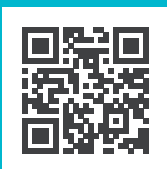
מנחה: יונתן דובוב

רביעי | מ' בסיוון | 8.6

המכללה האקדמית הדסה,

אולם גוטמן

שעה 20:00 בר יין וגבינות

להרשמה
סרקו:

הכניסה
ללא עלות

הרב עומר שפס, רב יועץ ופוסק במכון פועיה

חביבות התורה יום יום

אנו עומדים סמוך לחג השבועות, זמן מתן תורתנו. אחת מהשאלות הידועות בעניינינו של החג היא - מדוע התורה לא ציינה את שבועות כ'זמן מתן תורה', אלא רק תיארה שביום החמישים לספירת העומר - מגיע חג, ללא ציון המאורע שבו.

הרב מנחם מגדל כשר וצ"ל מביא בספרו 'תורה-שלימה' (פר' יתרו), מילואים בסוף כרך ט"ז בשם 'מדרשי-התורה' להקדוש ר' אנשלמה (אשתרוק), שני הסברים:

ההסבר הראשון הוא - שלא נחשוב שהתורה תלויה בזמן. התורה הינה מעל לזמן, ונבראה שני-אלפים שנה לפני בריאת העולם.

ההסבר השני, בו נתמקד, הוא - שנצטוונו (ברכות ס"ג): שבכל יום ויום צריכה תורה להיות חביבה עלינו כיום שניתנה בהר סיני. ולכן הסתירה התורה פועל הנתונה ולא קישרה אותו לתאריך מסוים.

הקב"ה מצפה מעמנו שלא רק נקיים את התורה ומצוותיה, אלא נאהבם ונחבבם. האהבה והחיבה לא נועדו רק להיות בבחינת כלי המסייע לנו לקיים את המצוות ולא להישחק, אלא יש בהם ערך עצמי של עצם החיבור והדביקות בקב"ה.

רבי שמעון סופר, בנו של החת"ס סופר, ממשיל זאת למכתב שהגיע לאדם מאהבו - "מדרך האוהב כשיגיע לידו מכתב מאהבו - קורא המכתב בשקידה, קוראו ושונה וחוזר וקורא ומשתעשע על כל דיבור ודיבור. כן יעשה כל בר ישראל - קורא ושונה תמיד תורת ה' ולא תשבע נפשו ממתיקות דברי התורה ובכל יום ויום יהיו בעיניו כחדשים" ('מכתב-סופר' פרשת ואתחנן).

בעבודתנו במכון פועיה, אנו רואים כמשימה חשובה, לא פחות מלהורות הלכה ולהדריך בנתיבותיה של תורה כיצד לשמור טהרה וכיצד לקיים פרייה ורבייה - לאהוב תורה, ושהדרכותיה של תורה יתיישבו על הלב באופן של הזדהות ורצון. אנו משתדלים שגם במצבים קשים ובשאלות מורכבות - בני הזוג ייצאו כשהם שלווים, שמחים ורגועים ובעלי תודעה שהם עושים את הדבר הנכון והישר בעיני ה'.

מאפיין נוסף של עבודתנו, שברצוני לציין: מדי יום מגיעות לרבני המכון מאות שאלות. לעיתים עולה תמיהה - כיצד ניתן במצב כזה להישאר ברעננות ובשמחה, ולתת לכל פונה את תשומת הלב הייחודית, ללא שחיקה ואיבוד סבלנות? והלא זה כ"כ חשוב לתת תחושה טובה ותשומת לב ראויה לכל זוג, כאילו הוא 'בן יחיד'.

מעבר לאתגר ולעמל של 'בין אדם לחברו' שיש כאן, נראה לי שגם כאן מופיע יסוד זה של חיבה ואהבת תורה. תשובותינו לפונים אינן 'טכניות', אנו רואים עצמנו שליחים למסור את דבר ה' והופעת רצונו. לכן, כל מפגש עם שאלה ומתן תשובה לה - זה מפגש מחודש עם הקב"ה, עם שלשלת ארוכת שנים זו ממתן תורה בהר סיני - אל המציאות הממשית המצפה להיות מודרכת ומוארת באורה של תורה. ממילא, מגיעה החביבות והרעננות.

זוהי שותה בצמא את דבריהם' (אבות א', ח') - "אל תאמר כבר שמעתיים פעמים רבות והוחזקו בעיני ואיני צריך לדקדק בדבריהם אלא לקבלם ולהאמינם. אלא הוי שותה בצמא כאילו לא שמעתם מימך ודקדק בדבריהם עד שיתיישבו בשכלך" (החסיד יעבץ על אבות שם).

התוועדות
התוועדות

הרב חיים שלום דייטש

אחרי מתן תורה צריך להתחיל לעבוד

במז"ב' נשמעו קולות וברקים ובעלז לא היה מקום לשבת < אם אתה בא לשמוע – אתה תשמע, אם אתה בא לבדוק – אתה תפספס > הרב אברמסקי לא התבלבל והיהודי אחרי חודש כבר לא רצה לשמוע < המצוות נותנות זבנג לנשמה, אבל כדי לקרב את הנכד של האריז"ל היו צריכים שיעור תורה >> התוועדות חג השבועות

מסכימים לקיים, בלי שהם יודעים על מה מדובר. אבל במאמרי חסידות שואלים, למה הכתרים שקיבלו ישראל הם "אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע"? לכאורה, היה צריך כתר אחד בלבד בשביל עצם ההקדמה! הרי הגמרא אומרת שהקב"ה שואל איך ישראל יודעים את הסוד של המלאכים – "מי גילה רז זה לבני?" הסוד של המלאכים היה ההקדמה של נעשה לנשמע. אז אם עיקר החידוש הוא ההקדמה – צריך להיות כתר אחד, בזכות שהם הקדימו!

לכן, בחסידות דורשים את המילים של הגמרא כך: "מי" – המדרגה של 'מי' (בגימטרייה 50), כלומר, שער החמישים שבשערי בינה, הוא זה שגילה לישראל את הסוד. אין כאן בעצם שאלה אלא זו אמירה – המדרגה של שער החמישים היא לימדה את הסוד. הרעיון הוא, שכשיש בידך את הסוד של ההקדמה, אז גם ה'נעשה' וגם ה'נשמע' נראים אחרת לגמרי, וממילא יש כתר עבור כל אחד מהם. כשהולכים לפי

שייכות ללימוד תורה, וממילא נתינת התורה הייתה כמה שנקרא "אתערותא דלעילא".

בבעלז נהגו לומר, שמאז מתן תורה ואילך ההכנה הכי חשובה למתן תורה, היא לימוד התורה. זאת הסיבה שחסידי בעלז בדרורות הקודמים, עוד כשהחסידות הייתה בחוץ לארץ, השקיעו הרבה כוחות כדי שהתמדה בלימוד בזמן חג השבועות תהיה חזקה מאוד. החסידים היו באים לרבי לשבועות, והיו יושבים ולומדים בהתמדה כל כך גדולה, עד שלא היה מקום לשבת בכית המדרש! הרבה חסידים ישבו על המדרגות, עם גמרות ביד, ולמדו שעות ארוכות. האמירה הזאת לא באה לשלול עבודות הכנה אחרות, אבל היא מלמדת דבר חשוב – אי אפשר להסתפק בהכנות של 'עבודה', אלא צריך הכנה של לימוד תורה.

אדמו"ר הזקן מבאר, שהקדמת "נעשה" ל"נשמע" קשורה לאותה נקודה, אבל מכיוון אחר. עם ישראל הבינו את הסוד הגדול, שהקולות וברקים לא יישארו לתמיד, ודרושה הכנה לקבלת התורה. לכן הם הקדימו 'נעשה' ל'נשמע'. ההסבר המוכר הוא, שהקדמת נעשה לנשמע באה להעיד על נכונות לקיים את דבר ה' בכל מצב. לכן הגמרא מספרת על הכינוי שהדביקו לעם ישראל "עמא פזיזא" – כלומר, שהיהודים מתנהגים בצורה משונה, ומכריזים שהם

הרב מאפטא, בעל האוהב ישראל, היה גר במזיבוז' בשנותיו האחרונות, ושם מקום מנוחתו כבוד. היה לו שם בית כנסת משלו, שנשאר קיים עד היום. במשך כל השנה הוא היה מתפלל בבית הכנסת שלו, אבל בשבועות הוא היה הולך להתפלל בבית הכנסת של הבעל שם טוב. אומרים בשמו, שהוא רצה ללכת להתפלל היכן ששמעו את ה"קולות וברקים", כמו בזמן מתן תורה. כך היה מקובל אצל חסידים, שבבית הכנסת של הבעל שם טוב היו שומעים כל שנה את הקולות וברקים מחדש.

ההתגלות שהייתה בשעת מתן תורה באה מלמעלה, בלי שהייתה לנו יכולת להתכונן אליה כמו שצריך. עוד לא הייתה בידי עם ישראל אפשרות להכין את עצמם על ידי האמצעי הכי חשוב – תורה ומצוות. כמו שביציאת מצרים הקב"ה היה צריך להתחיל את הגאולה מצדו, כי עם ישראל לא היה מסוגל להתעורר מעצמו, כך היה גם במתן תורה. לכן ההתגלות של מתן תורה נמשכה לזמן מוגבל, ואילו אחרי המעמד הגדול היה צריך להתחיל לעבוד כדי לקלוט את האור. סדר העבודה מאז מתן תורה והלאה הוא קבוע על ידי מצוות ולימוד תורה.

אצל חסידי בעלז יש אמירה שמלמדת איך מתכוננים לקבל תורה. לפני מתן תורה היו כל מיני הכנות – שעבוד מצרים שהוא "כור הברזל" שתיקן את נשמות ישראל, עשר המכות, קריעת ים סוף, אכילת המן, ספירת העומר ושלושת ימי ההגבלה. אחר כך עוד הייתה אמירת "נעשה ונשמע", שהיא עניין עיקרי מאוד, ובסוף – קולות וברקים. חסידים אומרים שצריך בכל שנה לחזור ולהידמות לכל ההכנות האלה כדי לקבל את התורה. לנו יש אולי קצת בעיה להגיע למצב של "כאיש אחד בלב אחד", אבל צריך לנסות ולעשות הרבה הכנות. בכל אופן, בזמן מתן תורה בפעם הראשונה, מהצד שלנו לא הייתה

הסדר האמיתי, התורה והמצוות מקבלות צביון חדש. אם אדם קודם לומד תורה ורק אחר כך מקיים מצוות, דהיינו, שהוא קודם מבין ואחר כך הוא עושה - אז הלימוד והעשייה שלו לא שלמים. לעומת זאת, אם הוא מקדים את הנכונות לעשות, גם לפני שהוא עושה וגם לפני שהוא לומד, אז התורה והמצוות שלו נעלות הרבה יותר. לכן, "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע" נתנו להם שני כתרם - אחד על ה'נעשה' ואחד על ה'נשמע'. כשאדם מחויב לעשות אפילו אם הוא לא מבין, ולא בוחן כל הזמן לפי המצב אם מתאים לו להמשיך לקיים, אז זאת עשייה אמיתית ולימוד תורה אמיתי.

לרבי ה'צמח צדק' יש פתגם כזה, שאמנם באידיש נשמע יותר טוב, אבל גם בעברית אפשר להבין את הרעיון: "מי שבא לשמוע מהרבי - שומע. מי שבא לבדוק - לא שומע". יהודי כזה שבא לבחון מה קורה, מפספס את העיקר. לפני שהקב"ה נתן את התורה, הוא הציע לגויים לקבל אותה, והם שאלו קודם כל מה כתוב בה. הם רצו לבדוק... ההבדל הוא לא רק בזה שעם ישראל מוכנים לעשות והגויים לא, אלא גם הלימוד של עם ישראל, שלומדים מתוך מחויבות, מגיע הרבה יותר עמוק. יש שרשרת כזאת, שאדם שלא מחויב, מתגלגל גם לטעויות גדולות בלימוד שלו. מצד שני, יהודי שמוכן קודם כל לעשות, יכול להיות מופתע עד כמה גדול כל מעשה של מצווה. יש אדם שמקבל על עצמו להניח תפילין, בלי שאלות. אחר כך הוא לומד על התפילין והוא מתמלא התפעלות - "בכלל לא ידעתי מקודם שתפילין זה דבר כל כך גדול!" גם בצד הקדושה יש שרשרת. הנכונות מגדילה את העומק של המצווה, והעומק מעודד יותר את הנכונות.

שמעתי פעם סיפור על יהודי שהסכים לקבל על עצמו להניח תפילין, אבל כתנאי לכך הוא רצה לקבל לפני כן תשובות לכמה שאלות, אז שלחו אותו לרב יחזקאל אברמסקי וצ"ל. היהודי הקשה לרב אברמסקי על פרשיית "קדש לי כל בכור". הוא לא הבין את העניין של קדושת הבכור. הרב אברמסקי אמר שהוא מסכים להסביר לו, אבל כתנאי שהוא יניח חודש אחד תפילין בלי הסברים! שיעשה בהתחלה בתמימות, ואחר כך ילמד. אחרי חודש היהודי הגיע, אבל כשהרב אברמסקי רצה להתחיל להסביר לו, הוא מיד אמר: "הרב! אני לא רוצה שהרב יסביר!" אחרי שהוא התחיל בצורה כזאת, התמימות מצאה חן בעיניו, והוא פחד שהסברים יקלקלו לו.

באמת יש לנו בעיה בנקודה הזאת. מצד אחד צריך ללמוד את כל הפנימיות ולדעת את טעמי המצוות, וכך מקבלים יותר חשק ושמחה במצוות. מצד שני, דווקא בגלל חכמה וידיעות, עלולים לאבד הכול. המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן היה אומר, שבתחום הקדושה ככלל, אין אף דבר אבסולוטי - בכל דבר יש מעלות וחסרונות. הוא אמר פעם בהתוועדות, שהחסידות עזרת ליהודי שלפחות לא תהיה לו

גאווה. אם הוא אדם פשוט שלא למד, אז ודאי שאין לו כמה להתגאות, ואם הוא כן למד, החסידות לימדה שהתמימות של יהודי פשוט יותר חשובה מכל הלמדנות. יוצא שהחסידות לא משאירה מקום לגאווה. אבל בכל זאת, יש מעלה בלימוד ויש מעלה בפשטות ובתמימות. אין דבר אבסולוטי. לחיים.

במאמרים של אדמו"ר הזקן יש עוד הסבר לעניין של 'נעשה' ו'נשמע'. הוא אומר ש'נעשה' שייך לקיום מצוות, ו'נשמע' ללימוד תורה. הרעיון הוא, שאי אפשר לזכות לתורה כמו שצריך בלי להקדים לה קיום מצוות מעשיות. בדרך כלל, אדם לומד ויודע דבר מסוים, ואחר כך הוא ניגש לעשות. כשישראל הקדימו 'נעשה' ל'נשמע' הם לא רק הביעו נכונות, אלא קיימו עשיה בפועל לפני הלימוד. אבותינו ידעו שהסדר לדורות עולם צריך להיות כזה, שקודם מקיימים מצוות ורק אחר כך לומדים תורה. אם לא פועלים ככה, אז אין התגלות אלוקות בתורה. זאת הכוונה בדברים של חז"ל שאמרו "כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו". יהודי שרוצה תורה בלי מצוות, גם תורה בעצם אין לו. כדי שהתורה תהיה תורת ה', חייבים להקדים קיום מצוות. לצערנו, ידוע על כאלה יהודים שנהגו ככה בצורה קיצונית ביותר - למדו וממש נהנו מהשכל של תורה, אבל לא קיימו מצוות ולא רצו שום קשר לקדושה. בוודאי שזאת לא תורה.

עם ישראל שעמדו ליד הר סיני הבינו שלא כל יום ה' ירד אליהם בקולות וברקים. כדי לקבל את התורה כך שהיא תישאר אצלם גם אחרי הר סיני, הם הקדימו נעשה לנשמע. לפי זה, הסוד הגדול שישאר הבינו היה איך להעביר את התורה לדורות. למרות הגילוי האדיר וכל מה שמסביב, הם דאגו לדורות הבאים, ולכן הם קיבלו על עצמם קודם כל את המצוות.

אתם יודעים, היו לא מעט יהודים שהשמיעו לרבי טענות על מבצע תפילין. הם הקשו, למה הרבי החליט להתחיל את ההתקרבות ליהדות על ידי תפילין? למה לא להתחיל על ידי לימוד תורה? אמנם אומרים כמה מילים על יהדות, אבל לא מסבירים ליהודי שמניח מה זה אומר להניח תפילין וכמה זה חשוב. אומרים שהרבי ענה, שהוא לא מפריע לאף אחד לעשות מה שהוא מבין. אם משהו רוצה לפעול בדרך של לימוד והסברה, שילך לעשות ככה, אבל הרבי חשב אחרת. אני יכול לספר שפגשתי פעם יהודי בשם הרב דוד ברגמן, שהיה מגיד שיעור בישיבת אור שמח. הוא בדק בין החוזרים בתשובה שהגיעו לשם, כמה אחוזים מהם התחילו את השלב הראשון של ההתקרבות ליהדות על ידי הנחת תפילין. אני לא זוכר את המספר המדויק, אבל הוא דיבר על משהו בין 80 ל-90 אחוז! מה שהכי תפס אותם היו המצוות מעשיות. אמנם היו אחר כך כל מיני דרכים להתקרב עוד, אבל המפגש הראשון שלהם היה דרך מצווה מעשית. מי שאומר שצריך להתחיל עם תורה, לא מבין את הסוד הראשוני.

אמנם, בנוסף חשוב לדעת שיש כמה וכמה סוגי סודות. הסוד השני שצריך להכיר הוא

ה'נשמע', כי באמת אחרי המעשה צריך גם לשמוע. אי אפשר להישאר רק עם 'נעשה' לבד. אי אפשר שיהיה זה בלי זה. יש כיום הסכמה פה אחד מכל השלוחים של חב"ד בעולם - כולם מודים שכדי ליצור בעלי תשובה אמיתיים חייבים מלבד מבצע תפילין גם 'מבצע תורה'. כדי שבעל תשובה יהיה שלם ברוחו ודעתו, עד כדי שהוא ישנה ממש את החיים שלו, הוא חייב ללמוד תורה בצורה קבועה ומסודרת.

בשנים האחרונות פתחו בכמה מקומות - באמריקה וברוסיה ועוד - פרויקטים שלמים של לימוד תורה ייעודי למתחילים דווקא. אחד הילדים שלי שנמצאים בשליחות סיפר לי, שבאחת הערים ברוסיה הגיע ללמוד בפרויקט כזה יהודי שהתברר למפרע כנין ונכד של האר"י הקדוש. הוא ממש בן אחר בן, ונקרא אפילו בשם משפחה 'לוריא'! יש להם כתב ייחוס במשפחה שהם שומרים עליו. לא עלינו, היהודי הזה, למרות שקודם לכן כבר התחיל להתקרב והיה בקשר עם השלוחים, עמד להתחתן עם גוייה. הם ניסו לשכנע אותו בכל מיני דרכים להימנע מזה, אבל שום דבר לא הזיז אותו. באותו זמן יצא לדרך הפרויקט של לימוד התורה ברוסיה, היהודי נכנס למסגרת הלימוד ותוך זמן קצר עזב את הגוייה. בהמשך הוא התחתן עם יהודיה כשרה, שומר על טהרת המשפחה, ולא מזמן נולד להם בן בכור. לפדיון הבן הם רצו להזמין את החסיד הצדיק הרב יצחק כגן ממוסקבה. הבעיה הייתה שכדי להגיע לאותו מקום היה צריך לטוס במיוחד והרב כגן לא רצה, אבל כשאמרו לו שמדובר על יהודי שהוא בן אחר בן מהאר"י"ל הוא מיד הסכים לבוא!

בכל אופן, הבן שלי מספר, שהוכח שיהודים מתקרבים בצורה מלאה ופנימית דווקא על ידי תורה. לעומת המצוות שממשיכות 'אור מקיף' ויוצרות ליהודי אווירה של קדושה שמקלה עליו להתקרב, התורה היא 'המשכה פנימית'. התורה משנה את היהודי מבפנים. נכון שגם מצוות פועלות - הבן שלי סיפר על יהודי אחר, שהוא עשיר ומסוגל לתת הרבה צדקה, אבל לא היה תורם כל כך לפעילות היהודית. במקרה שלו, ראו ממש איך מצווה גוררת מצווה: באחת ההתוועדויות, אחרי קצת 'לחיים' ודברי התעוררות, הצליחו להשפיע עליו שיתחיל להניח תפילין כל יום, ומאותו יום הוא התחיל לתת הרבה יותר צדקה!

לעניינינו, זה בולט מאוד שכשלומים עם יהודי תורה, הוא מקבל קשר פנימי ליהדות. המסקנה הפשוטה היא, שצריך גם מעשה וגם לימוד. אי אפשר אף פעם לשבת במנוחה. אי אפשר לומר שאני פועל רק בעניין אחד. הקב"ה רוצה שנתעסק גם ברוחניות וגם בגשמיות.

לחיים! שנזכה לקבל תורה, בפנימיות ובשמחה!

יש לך שאלה בעבודת ה' סתם נ-
054-4530951

1,200 שאלות ותשובות
של הרב יהושע מחכות לכם
באתר 'קרוב אליך'

נפשי
בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

מה עדיף: ללמוד מסכת שהולכת לי בקלות או מסכת קשה שאני לא מבין בה כלום?

מי שזקוק לחיזוק ובטחון בקשר שלו אל הלימוד, עדיף שיעסוק בדברים שנותנים לו תחושת הצלחה וסיפוק. ונראה לומר שגם זה כלול במה שאמרו חז"ל "אין אדם למד תורה אלא ממקום שליבו חפץ". אך מי שכבר בשל לפריצה והתקדמות לצעד נוסף, אזי העמידה במקום תעצור ותחליש אותו, וכדי לענות במדויק צריך היכרות אישית עם השואל.

ויש לדעת שיש סכנה מסוימת בביטוי 'מסכת שאני לא מבין בה כלום', שכן היא עלולה ליצור מצב נפשי של ריחוק גם כשאתה כבר בשל לפריצה קדימה. שכן האמת היא שמי שיש לו סבלנות ימצא בכל מסכת גם דברים שהוא מבין ושהוא אפילו מכיר, לצד דברים חדשים. ואם תגיע ללימוד החדש עם ראש פתוח, האתגר יכול לשמח ולהעצים אותך בצורה משמעותית. ובגישה כזו זוכים להתגדלות ולהתרחבות בתורה.

מה זה אומר שמי שעוסק בתורה לשמה, מגלין לו רזי תורה?

אחד מהיסודות של התורה הוא החיבור שיש בין מקורה האלוקי שלמעלה מדעת האדם, לבין הקומה האנושית של הלומד מתוך הקדמת יראתו לחכמתו. ובני ישראל זכו לכתרים במעמד הר סיני דווקא מפני שהקדימו נעשה לנשמע - כלומר, הקדימו את השייכות להליכה אחרי האור האלוקי שבתורה ליכולת לקבל אותה בכלים אנושיים. ולפי זה נכון לבאר שהלומד תורה לשמה הינו מי שלומד לשם התורה בכל רוממותה האלוקית, למעלה מטעם ודעת אנושיים, מצד אמיתתה שקדמה לעולם. ואז הוא זוכה שלא רק החלקים הגלויים של השכל האנושי נושקים למקור האלוקי, אלא גם המעמקים שמעבר לשכל. וכך הוא יכול להבין את האמת מן המבט העליון, שלא יכול להיחשף למי שרוצה להבין את הכול בשכל האנושי הנמוך שאיתו הוא בא ללמוד תורה.

מה יותר חשוב: תורה שבכתב או תורה שבעל פה?

מה יותר חשוב, ראש או לב? אי אפשר בלי זה ואי אפשר בלי זה, ולכן גר שמבקש לקבל רק אחת מהן ודאי איננו גר. התורה שבכתב היא השורש והמקור האלוקי שממנו נמשכים הענפים של תורה שבעל פה. ולכן היא נקראת בציבור, וזוהי מעין המשכה של מעמד הר סיני שבו אנחנו כביכול מקבלים שוב את התורה מפי הגבורה. ואילו תפקידה של תורה שבעל פה הוא להבין ולדקדק ולתקן תקנות שתהיינה משמרת לעיקר התורה, שהיא תורה שבכתב. ואף על פי כן לימדו רבותינו שיש מעלה מיוחדת בתורה שבעל פה, ואפילו בענייני הלכה אומרים לעיתים "חביבים דברי סופרים יותר מדברי תורה". ואחת הסיבות לכך היא השמחה היתרה שיש לקב"ה בחיבור העצמי של ישראל אל התורה, וההתמסרות שלהם לספוג אותה בתוכם, שמתגלה בתורה שבעל פה.

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר 052-4061065 • qarov.elecha@gmail.com • קרוב אליך • לפרסום: 052-525-4051

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

פיטומו ישראל

היישוב עלי הגודל עלינו

הדירות המפנקות של
חל"פ בנימין
מגיעות לשכונת 'טופ עלי'
במרכז היישוב עלי

טופ עלי
אנשים. איכות. מיקום.

החברה לפיתוח
חטה בנימין

073-77-999-44
top-eli.co.il